

2° Inc. lat. 1468
(further: 2° H. lat. 212)

S. No 17

T
V
36

1 = v. l. 1515

2 = Hain 15002

3 = Hx

212 v. H. 1st.

Incipiunt statuta collegii condita seu scā per Reuerēdos in xpo patres & dños dños Fernandum dei & appllice sedis grā arciepm yspalen & per & epm cōchen. ac dñum alfon. archidiaconū tholeranū & postea refoꝛata & i pluribus suis locis mutata correctā ac emēdata q̄litate temporis & cōditiōe hōiū q̄ cori die innouant̄ exposcentibus p̄ supradictū ruerendū p̄rem & dñum dominū. P. epm conchen. marchie anchonitane p̄ scā rōana ecclia rectorem generalem auctoritate sibi concessa a scissimo in xpo p̄re & dño n̄o gregorio p̄p. xi. Ep̄la supradicti dñi petri directa collegio qua insinuat auctoritatē sibi commissam & mandat oib⁹ quos tangunt uel in futuro tangere poterunt. hui⁹ tamen statutis uti & non aliis.

Etrus dei grā ep̄s conchen. puincie marchie anchonitane p̄ domino nostro domino p̄p. & sancta romana ecclesia Rector & sp̄ualis gen. & ad infra scripta Cōmissarius sp̄aliter deputatus. Dilectis in xpo Rectori collegio scholaribus capellaīs officialibus & seruitoribus domus seu collegii p̄ bone memorie Reuerēdissimū in xpo p̄rem dominū egidium ep̄m sabinen. sacro sancte Romane ecclesie Cardinālē in ciuitate bon. fundati & aliis q̄buscūq; quos infra scripta statuta t̄gūt uel quomodolibet tangere poterūt in futuro Salut. & nostrorū immo uerius apostolicorū obediēciam mandatorū. Noueritis nos recepisse a sanctissimo in xpo patre & domino nostro domino Gregorio papa. xi. litteras sua uera bulla plunbea bullatas nō cancellatas uel suspectas nec in aliqua sui p̄re uiciatas teō.

Bulla comissiōis ad infra statuta informanda ris & cōtinentie infra scripte Gregorius ep̄s seruus seruorū dei uenerabili fratri petro ep̄o cōchen. in nostra ciuitate Firmana cōmoranti Salutē & apostolicam benedictionē. Sedis apostolice p̄uidēcia circōspecta frequēter ordinat̄iones & statuta que p̄ tēporū uarietate reformatione aliqua repit̄ indigere secūdū tēporis cōditionem & p̄sonarū qualitatem ut expedit corrigit & reformat. Sane nup̄ p̄ p̄te dilectorū filiorum Rectoris scolarium collegii p̄ bone memorie egidiū ep̄iscopū Sabinē. in nostra ciuitate bon. fūdati nobis fuit reuerenter expositū: q̄ statuta ipsius Collegii p̄ bona gubernatione & dispōne eiusdem necessario sūt in plun̄ us reformat̄a & eciam corrigenda que licet tempore quo edita fuerunt utilia & necessaria uiderent̄. possunt tamen secundum uarietatem tēporū in melius cōmutari. Quare p̄ ipsorū rectoris & scolarium p̄te nobis fuit hūiliter supplicatū ut eis circa reformationem & correctionem statutorū huiusmōdi p̄uidere de opportuno remedio dignaremur. Nos igit̄ q̄ libenter subditorū eorum maxime q̄ p̄ adipiscenda scientia p̄ uiribus elaborant̄ comoditatibus p̄uidemus. Fraternalit̄ tue de qua in hui⁹ & aliis ge imus in domino fiduciam specialem. Et que de premissis est ut dicitur plenius informata presentium tenore committimus & mandamus: quatinus statuta ipsa uideas & diligenter examines & illa ex eis q̄ correptione & reformatione inueneris indigere auctoritate nostra secundum datam domino tibi p̄uidenciam p̄ut tēporum qualitas & p̄sonarum cōditio

a i

Haui 15002

exegerit corrigas & reformes ipsaq; statuta cor̃cta & reformata auctoritate pre
dicta facies & mandes inuolabiliter obseruari. iuramentis d' prioribus seruandis
statutis prestitis & reformationibus seu constitutionibus apostolicis contrariis
non obstantibus qbuscūq;. Dat. Auinion. sptimo Idus Ianuarii. Pontifi
catus nostri. Anno quinto.

Sequentia epistole

Vibus cū debita subiectione & Reuerētia recepris statuta dicti collegiū
uidimus & diligenter examinauimus & que r̃secanda credidimus r̃seca
uimus dubia declarauimus nōnulla addidimus & mutauimus secūdū grām no
bis a deo datam & oīa in p̃ns uolumen redigimus uolentes & auctoritate apli
ca q̃ fungimur p̃cipiendo mādantes quatinus hiis t̃m statutis p̃ nos reformatis
& nō aliis uniuersi de dicto collegio necnō capellani. officiales & qcumq; alii
quos t̃agūt uel tangere poterūt in futurū ut ĩ debeār & ipsa inuolabiliter obser
uent & faciant quantū ad eos & eorū quēlibet p̃tinet obseruari. nec alia facere
p̃sumant absque auctoritate sedis aplice speciali iuramentis d' prioribus statu
tis seruandis p̃stitis & aliis q̃ dñs ñr uoluit nō ob̃stare nō ob̃stantibus in quorū
testimoniū p̃ns uolumen statutorū in uiginti cartis scriptis sigillo ñro quo ute
bamur qñ oēs cartas cū corda in qua sigillū pender q̃ statuta scribi fecimus per
Sanctem de Seruano not. infra scriptū quem & testes infra scriptos de oībus i
eis cōtētis publicatiōe nostra reformatiōe & mandatis rogamus mandantes ei
dem ut in qualibet carta nomē suū ponat & in fine horū statutorū in p̃senti uo
lumine descriptorū more suo se subscribebat. Dat. & Act. in Rocha ppli Ciui
tatis Ancōn. Sub annis dñi. M. ccclxx. septio. Induct. qntadecima. tēpore san
ctissimi in xpo patris & dñi domini Gregorii diuina p̃uidētia Pape. xi. die uice
simo quarto mēsis nouenbris.

Incipit prohemium.

In nomine domini nostri Ihesu xpi uirginis gloriose matris eius Beati
michaelis archangeli Beati clementis martiris Et beate Katherine uirgi
nis Amen. Quoniam & testante doctorū p̃clarissimo Augustino. Ordo est
pariū dispiūq; rerū suo loco collocandarū debita dispō p̃ quē singulaqueq; lo
cum tenēt sortita decenter. sine cuius habena oīs humanorum actuum & uo
torū intentio nō solū in spiritualibus q̃ sub dispositissimi ordinis tramite ne
cessario cohercent. uerū etiam in agilibus mundi in qbus sepe fit ordo ordi
nem nō seruare miserabilem p̃labitur in errorem uiros scolasticos & studiosos
qbus qdam ps felicitatis est uirtutes & scientias speculari q̃ liberauerunt ani
mas a captiuitate. intrare decet & expedit sub certissimo ordine inrecusabiliter
mancipari. Nos itaq; Fernandus de alburnocio dei & apostolice sedis gracia Ar
chieps Ispalē. & Alfonsus Archidiaconus Tholetan. Executores testamenti
& ultime uolūtaris celeberrime memorie Reuerēdissimi in xpo patris & domi
ni domini Egidii de alburnocio Epi Sabinen. sacro sancte Romaē ecclesie Car
din. legati in italia generalis Cuius spectabili uirtute Beati petri patrimoniū ser
uiente tyrannica rabie pcellarū turbinibus agitatū recuperata prestina libertate
in sua pace q̃escit in suo testō specialiter deputati ad fabricandū seu fabricari fa

eiendū domū siue pallacium q̄ edificari statuit & mandauit in florentissima ac opulētissima ciuitate Bononie utriusq; iuris alūpna p̄ scholaribus paupibus dū taxat ex hispania oriundis & collegiū ex ipsis scholaribus aggregando ordinando cōstituēdo seu de nouo creando exequētes uolūtātē dicti testatoris quā p̄ lege dignissime cōuenit obseruari una cū Reuerēdo in xpo p̄re & dño dño petro de coletto dei gratia Ep̄o Oxoniē. cui & mihi Fernando supradicto p̄ codicillarios p̄dicti domini Sabiniē. cōcessa extitit potestas supradicta statuta cōdendi ī domo predicta quā fundauimus & ad p̄fectum duximus cōplementū & sufficienter dotauimus de bonis domini memorati ut predicti scolares liberior & expeditius inuigilare ualeant sciencie capeſcende uolētes p̄ut ad nos expectat ipsi us collegiū indēpnitatibus salubriter p̄uidere & eius status illo p̄picio cuius r̄s agitur feliciter p̄speret & de bono in melius augeat ex auctoritate & licēcia nobis in hac p̄te cōcessa Infraſcripta statuta & ordinaciones sancimus & statuimus & discernimus q̄ d' omnibus p̄sonis collegiū dicte domus & aliis quomōlibet ibidē morantibus & ī posterū moraturis p̄ut tangūt ex eis quēlibet mandamus inuiolabiliter obseruari.

Quod collegiū domus hispanica & capella in eodē existens sub uocabulo sancti clementis nōminetur Statutum primum.

T primo uolūtātē p̄dicti domini n̄ri de qua nobis plene cōstat in omnibus q̄ inferius describunt p̄ omnia sequēdo statuimus q̄ domus predicta que bononie sita est in cōtrata Saragosie inter cerralium & crucem sanctoꝝ & iuxta sanctam mariam de muradelis & Beatū xpofoꝝ uia publica circūquaq; domus hispanica nuncupetur Et q̄ capella ibidē cōstructa sub uocabulo Sancti Clementis. p̄p. & martiris ad cuius honorem & reuerentiam p̄ eundem dñm ordinata extitit nōminetur & ista in suo testō sic ad l̄ram disponuntur.

Quot esse debent scolares & quot in qualibet facultate & q̄ admīssus ad unā nō transferatur ad aliam & q̄ sit unus Rector & q̄ tuor cōsiliarij. Stat. secūdū

Tem cū reprimus facultates Collegiū sup̄creuisse sic q̄ pluribus scholaribus q̄ al' ordinatis sufficere possunt addentes antiquo numero sex. Ordinamus & statuimus q̄ Collegium dicte domus esse debeat ex triginta studentibus quoꝝ octo debent audire sacram theologiam & decem & octo sacros canones. Quatuor uero scientiam medicine. Et ad alteram p̄dictarū scientiarū a principio admīssus: aliam audire nō possit nec aliq̄liter se transferre qualicumq; eciam dispensacione munitus. sed uirtuose intendat circa scientiam ad quam principaliter est locatus. Saluo q̄ Theologus tractatum d' penitentiis & d' cōsecracione. Et canonista librū sentenciā & institutam audire possint quomō eis uidebitur magis expedire semel tantū. Ad nullam aliā facultatem ibidem aliq̄s admittatur nisi in defectū p̄ut inferius describetur q̄bus omnibus p̄ſit unum caput qui rector collegiū nuncupetur q̄a iuxta sapientis sententiam ubi nō est gubernator corruet populus. & societas sine Rectore tamq̄ nauis sine remige facile dep̄ret. Et sic sint triginta nūero Corpus collegiū facientes. q̄ om̄s

esse debeant seculares siue clerici siue layci ita q̄ religiosi inter eos admitti non possint. q̄a hoies disparis pfessionis solent male adinuicem cōuenire saluo q̄ si aliquē ecclie de inferius describēdis ad quos dictorū spectabit studentū p̄ntacio eēnt regulares & mitterent de suis canonicis regularibus tūc & tales uoluimus indubitanter admitti. Et q̄a secūdu dictū salamonis ubi multa consilia ibi mīta salus ordinamus & statuimus q̄ de dicto corpore assumantur q̄tuor consiliarii q̄ in regimine dicti Collegii debeant assistere p̄dicto Rectori uidelicet de theologis unus & canonistis duo ex medicis unus. Cū quorū cōsilio & assensu uel maioris ptis ip̄sorū dictus Rector p̄dictū collegiū regat & gubernet ac uniuersa expedientia ordinet & disponat iusta traditā sibi p̄ statuta n̄ra huiusmōi potestatem. Demō uero absūptionis dictorū Rectoris & consiliariorū q̄litatebus ip̄sorū de officio & potestate cuiuslibet eorū & t̄pore sue durabilitatis inferius p̄ ordinem describet̄. Si uero cōtingat scolares in Theologia uel medicina deficer̄ ita ut ex eis nō sit q̄ in cōsiliariū assumatur: eligantur d̄ numero iuristarū & nullus possit cōpelli post biennium successiue nec uolens admitat nisi necessitas aliud persuaderet.

Que ecclie & p̄sone debent p̄sentare scolares & quorū quolibet. Stat. tertiu.

T q̄a p̄ncipalis int̄tio p̄dicti dñi nostri post sue salutē anime fuit in huiusmōi domus constructiōe p̄uidere ignorat̄ie hispanorū it̄er quos p̄p guerarū discrimina & alias infinitas calamitates que tēporibus suis illi p̄uincie obuenerunt: L̄rarū scientia siue p̄itorū copia multū est diminuta. p̄p quod uoluit in ea t̄m hispanos eē & p̄ tanto in suo testō eā mandauit domū hispanicā nōiari. Et ita postea Codicillarii declararūt. Nos eius uolūtate sequētes in om̄ibus statuimus ut ad Collegiū supradictū nullus aliqua ratione recipi ualeat uel admitti nisi de hispanica natione intelligēdo hispaniam largo sūpto uocabulo p̄ut cōtinet om̄ia regna illa a mōtibus exp̄ie siue hesperie a sp̄ere ultra & de hispanis de illis locis ubi ip̄se dominus hēbat ecclesiastica b̄nficia tunc tempore sue mortis uel habuit tēporibus retroactis Quia in officiis caritatis illis primo loco tenemur obnoxii a q̄bus b̄nficiū noscitur recepisse q̄ hispani eligantur ordine subsequenti. Et primo de ciuitate & dico tholetana ubi p̄factus dominus fuit Archiep̄us & tūc Archidiaconus existerat eligantur quatuor. quorū unus audiat sacram theologiam. Duos sacros canones. unus medicinam. Illi de domo de albornocio de qua ip̄e dñs extitit oriūdu possint eligere duos ad canones. De ciuitate & diōc. yspalēn ubi habebat archidiaconatum de niebla Tres quorū unus audiat theologiam. alter sacros canones. alter uero medicinam. De ciuitate & diōc. Conchēn. ubi primum habuit ecclesiasticum b̄nficiū et tunc obrēn. Archidiaconus existerat. Quatuor quorū duo canones. Alius theologiam. alter medicinam audiat. De ciuitate & diōc. Compostellan. ubi canonicus existerat unus ad canones. De ciuitate & diōc. cesaranguстана ubi extitit educatus & multa beneficia suscepit ac tunc erat Archidiaconus de darota: tres quorum unus audiat canones. alter theologiam. & alius medicinam. De

ciuitate & dioc. abulē. ubi Archidiaconatū de arenalo obtinebat. Recipiantur
 duo unus q̄ audiat canones. & alter q̄ audiat theologiam. De ciuitate & dioc.
 salamantina ubi archidiaconatū de ledesnia obtinebat. Recipiāt duo quorum
 unus in theologia. alius in canonibus studeat. De ciuitate & dioc. burgē. ubi
 abbaciam de castōxeñu. obtinebat. Recipiantur duo quorū unus audiat cano-
 nes. alter uero theologiam. De legionē. ubi fuit archidiaconus de ualderas.
 Palentina. Oxoniē. Segūtina. Vlixbonē. Ouetensi. ubi habebat certas digi-
 tates & alia ecclesiastica beneficia. Recipiāt unus p̄ qualibet auditurus cano-
 nes. De cordubē. unus q̄ audiat Theologiam. Rector uero assumatur p̄ ut iſe
 rius describeretur. Et sic sint in uniuerso Triginta corpus Collegiū cū Rectore fa-
 cientes. Quos q̄dem triginta scolares prelati & Capla ecclesiarū sup̄ius descrip-
 tarū & illi de domo de albornoio possint p̄petuis tēporibus presentare quorū p̄
 latoꝝ & caploꝝ negligentia suppleatur p̄ ut in sequentibus describeretur p̄mis-
 sa tamen in scholaribus iam receptis uidelicet Fernando de corduba pro cessara
 gustana thesio de galieros pro Oxoniē. Iohāne alfonſi de toleto & lupo mar-
 tini de pastrana. p̄ tholetana Fernando de turri. p̄ Vlixbona Rodenco de ar-
 chas. pro cesaragustana lupi de alchala. p̄ yspalē. Iohāne de thamaron. p̄ oue-
 tē. Alfonso de palē. Pro palentina locū uolumus obtinere. quia in defectum
 ecclesiarū nō mitenciū sunt recepti. & eos de corporē Collegii quo ad omnia uo-
 lumus haberi. Alii uero hyspani q̄ in defectū sunt recepti uel in futurū recipien-
 tur nō possint eē consiliarii & habere uocem & omnia emolumenta q̄ alii p̄ tē-
 pore quo fuerint nec in aliquo alio de corpore Collegii reputent & cedere tene-
 antur secundū formam inferius traditam. P̄ndi uero p̄ domū de albornoio
 diuidantur ordine subsequenti: Nam ex dictis duobus unus p̄ntetur p̄ illū qui
 erit dominus dicte domus quocūq; ad eum dominium domus pueniat siue p̄
 masculinam uel lineam femininam. alius p̄ illū q̄ erit p̄latus de dicta domo. p̄
 latū intelligimus quo ad hoc Ep̄m & abinde sup̄ius. Si uero plures eēnt prelati
 preferatur maior puta Archiep̄us uel superior. Si uero plures essent equales prefe-
 ratur antiquior in cōsecratione hoc adiecto q̄ prelati descendentes a dicta domo
 p̄ lineam masculinam preferantur in ista presentatione & in q̄buscūq; aliis pri-
 uilegiis & immunitatibus eis p̄ ista statuta in isto Collegio cōcessis aliis descen-
 dentibus p̄ lineam femininam eciam sic superiores uel antiquiores eis essent in di-
 gnitate uel ordine. Si uero de dicta domo nullus esset p̄latus talis succedat in
 p̄sentatione omniū dominus dicte domus. Si uero q̄ absit domus in totū defi-
 ceret succedant in p̄sentatiōe dictorū ecclesia tholetana in uno & cōchen. in alio
 Modus & forma receptionis scolariū tam mitendorū p̄ ecclesias q̄ in defectū
 recipiendorum. Statutum quartum.

Odus uero & forma assumptionis p̄dictorum scolariū sit iste. Cum loca
 dictorū scolariū quocūq; uocabunt. Rector seu gubernator q̄ dicte do-
 mui p̄sidebit una cū dictis cōsiliariis uel ipsorū maiori p̄telris sigillo Collegii si-
 gillatis huiusmodi uacacionem illis ad quos ad loca ipsa uacantia ea uice p̄sen-

sentatio expectabit p ppiū nunciū expēi ipsius collegii ad hoc tñ specialiter
destinatum quam cito comode poterit teneatur fideliter intimare & reqrere cū
instantia q̄ ad locū sic uacantē aliam placeat psonam ydoneam destinare q̄ nū
eius responsionem reportet auctenticam uel saltim de p̄sentatiōe litterarū fidē
faciat p publicū instrumentū. & ip̄os prelatos & Caplā & alios ad quos presenta
tio expectabit p uiscera misericordie dñi nostri yhesu xpi p̄pensius exoramus
q̄ om̄ibus priuatis comodo & affectōe postpositis. habendo pre oculis solū deū
illos ad hoc presentandos assumant quos inuenerint meliores qui sint discreti
& dociles. & ad studia bene apti & uita & moribus cōmendabiles demōstrentur
& sint pauperes quia nec aliter uera esset elemosina & sint in primitus fundati
put inferius describetur. Nam secūdū canonicas legales & p̄feticas regulas q̄
p̄ponēdū postponit & postponendū preponit iniuste agit & iniuriā irrogat pre
ponendo. Itē q̄ in mittendo morosi nimium nō existant Vnde a die reditus
nūptii usq̄ ad decē menses tñ eos quos mittere debent uolumus expectari. &
isto tempore expectacionis nullus ad locū uacantem admittatur ut uenientes
loca uacantia repiant. & si miserint tales p̄ ut sup̄ius scriptū ē & ēt inferius de
scribetur recipiantur & in locis sic uacantibus colacentur Alioqn elapso ter
mino decem mēsiū liberū sit Rectori una cū cōsilio p̄dictorū cōsiliariorū alios r̄
cipere & in locis uacantibus collocare dū tñ sint hispani & tales quales eē debēt
alii q̄ p alios debent mitti. Ipsi tñ rectori sub pena p̄iurii p̄hibemus ne in uaca
cionem huiusmōi intimando illis ad quos p̄sentatio expectabit & in examina
tione eorū q̄ p ipsos transmittētur negligentia uel fraudem cōmittat aliquam
siue dolum. ut ad ip̄m receptio seu p̄uio deoluatur ymo uolumus & manda
mus q̄ pendēte dicto termino decem mensium p quoscūq̄ occurrentes p̄senta
tores cū instantia ad dictam missionem sollicitare p̄curet sine expēi. Collegiū
saltem cū paucis si aliter facere non poterit que in decē mēses duos florenos nō
excedant. Et de missis p ecclesias nullos repellere possit nisi quos ista statuta
repelli p̄mittūt. Si uero aliquo isto modo p Rectorem & cōsiliū recepto alē ap
plicuerit q̄ ad locū illū p alium de p̄sentatoribus mittebatur q̄ receptus iā fue
rit. sibi nullo modo cedere teneatur nisi ille missus sufficienter fidem fecerit d̄
ligittimo impedimento sed ei p modū elemosine extra domum de aliquo suf
fragio p̄uideatur si Collegium pinguiter habundauerit q̄ discrecioni & cōsci
entie rectoris & cōsiliariorū relinquimus. Et si sic extra domum manens circa
scientiā uiriliter laborauerit & uita & moribus cōmendabilis demonstratur:uo
lumus q̄ Rector ipsum ad primum locum uacantem in sua facultate r̄cipe te
neatur. hoc p̄uio q̄ facultates modo aliquo nō turbentur. Ita q̄ ad locum the
ologi alē q̄ theologus ad locum canoniste alē q̄ canonista nullatinus admittat
sed ad loca m̄dicorum quia ab exptō uidimus male haberi posse hispanos uolen
tes audir scientiam m̄dicine. Et etiam si in h̄ndo theologos & Canonistas ex a
liquo casu difficultas aliqua cūenir̄ ne loca ipsorum uacua dimittantur:uo
lumus hispanos ad audiēdum logicam & philoīosiam posse r̄cipi & admitti.

iuramento prius prestitito q̄ aduenientibus de hispania. Theologis Canonistis & medicis q̄ debeant in illis sedibus collocari sine difficultate aliqua Cedent eis dem. Si uero boni hispanos sic aptos tūc tēporis Rector & cōsiliū iuenire nō possēt eis concedimus q̄ scribant interim in hispaniā uel ad curiā Romanam sine expē. tam Collegiū illis Caplis & prelatis uel ēt psonis priuatis de qbus discrepationi sue uidebitur ut sibi mittant psonas ydoneas ad istud Collegium assumēdas q̄ sint tales put de aliis supra & infra statuitur & spectent aduentū istoz rāto tempore q̄tum sibi & cōsiliariis honeste eē uidebitur. Et si interim contingat aliū locū uacare pp q̄ nūptius in spē mitti debeat Rectori concedimus q̄ cū eo pmissione alterius scribere possit quibus placebit & si cōtingeret eis sic expectantibus alios per presentatores missos primo uenire uolumus ipsos non obstañ. eoz mora si alī sint apti recipi & in locis uacantibus collocari. aliis uero uenientibus postea ad requisitionem Rectoris ne p cū inueniant se delusos puidetur extra domum secūdū formam supius traditā in simili casu. Et si in studio bonoñ. remanserint & bene pfererint recipiantur ad loca primo in Collegio uacantia sine preiudicio eccliaꝝ que nō fuissent negligentes. Si uero in ueniendo cōcurrunt p p̄sentatores missi si alias apti sint in recepcone pponantur & aliis extra domū puidetur ut supra. Et presentatores ipsos in domino depcamur ut illos quos mittere debent mittant de ciuitatibus suis ppriis uel diōc. oriundos si habere poterunt habiles ad scientiam. Sed si miserint aliunde uolumus ip̄os recipi dū tamē fuerint infra limites hispanie oriūdi. Si uero p̄fētatores p̄dicti neminē ydoneū curauerint destinare & Rector ut p̄ dicitur hispanos aptos inuenire nequerit: uolumus ut cum p̄dictoz cōsiliarioz cōsilio alios q̄ hispanos oriundos undecūq; p̄ter q̄ de Ciuitate & diōc boni. quia sine causa exceptatiōe nō utimur q̄ nō est de more in aliquo studioꝝ Parisius Tholose. Oīome. Perusii. nec alioꝝ locorū ubi sunt similia Collegia q̄ recipiatur aliq̄s d̄ propria ciuitate ad loca sic uacantia recipere teneatur ita tamē q̄ in Rectoris p̄sentia & cōsiliariorū & maioris ptis Collegiū primo iurent tactis sacrosanctis euangelis q̄ aduenientibus hispanis ad mandatū Rectoris sine resistantia aliq̄ & q̄stionis aliꝝ cuius r̄futatiōe cedēt eisdem & sua loca dimittēt in quorū locis ipsos hispanos Rector sub pena piurii necessario recipere teneatur. & de hoc iuramento uolumus auctenticam scripturam fieri cū qua postea cōuincant si aliquo mō r̄sisterēt quo casu resistantie mandamus totū Collegiū sub pena piurii aduersus ipsos cōsurgere & eos de domo incontinenti r̄pellere & ipsi resistentes ultra penam piurii in quam inciderēt ip̄o facto sint priuati omni iure quod ad Collegiū habuerunt Itē hoc casu phibemus oīno ne de una ciuitate & diōc. plus q̄ unus & de eadem puincia plus q̄ duo recipi aliquo modo possint ne si plures de eadem ciuitate uel puincia simul recipientur cōtra nacōem hispanicam aliquod conciperent monopolium In hoc solo casu & forma p̄dictis pmittimus alios q̄ hispanos posse recipi. Rector tamen seu gubernator collegiū seu consiliarius alter q̄ hispanus nūquam modo aliquo esse possit q̄ si secus actum fuerit irritum sit

omnino Proponens in collegio uel pmouens aliquē recipi contra formā huiusmodi statuti in ea pte qua loquitur de alijs q̄ yspanis nullomodo recipiendis excepto casu supiori seu tractans cōsulens p̄tū ponēs uel cōsciciens tacite uel expresse aut nō impediens q̄tū in eo fuerit & uerbo & facto ultra penā priuī q̄ ipsum incurrere uolumus ipso facto sit priuatus oī iure quod ad Collegiū habuerit & incontinenti de domo expellatur sine alia dillatione nec possit hoc statutum in ista sui pte tolli moderari corrigi uel mutari suspendi seu dispensari uel gratia alicui fieri etiam p̄ oīs de Collegio nemine discordante.

In quibus debent eē fundati recipiendi ad Collegiū & si misi seu mittendi sit defectuosi quid sit faciendū

Statutum quintum.

Item statuimus ut supradicti ad istud Collegiū assumendi ante q̄ recipiātur in primitiuis fundati esse debeant competenter uidelicet in hac forma Qui audire canones debuerit saltim in Gramatica. Qui theologiam & medicinam saltem in logica & gramatica ita q̄ a se bonū habeant fundamētū Et quia predictę due facultates sine philosophia p̄fecte haberi nō possūt pmittimus ut si illi q̄ ad eas audiendas r̄cipiuntur philosophiam nō audiuiſſent eorū tēpore receptionis licenciam habeant in Collegio iam recepti ip̄am p̄ annos tres cōtinuos audiendi p̄uissō q̄ duobus ultimis unam lectionem in facultate ad quam r̄cepti fuerint continuo audire necessario teneantur Qui sic fundati non fuerint ad collegium istud nō possint r̄cipi dato q̄ p̄ p̄fētatores p̄dictos d̄ hispania mitterentur uel p̄pter negligentia ipsorū ad Rectorem receptio deuolueretur eo saluo q̄ de artistis in defectū aliorū recipiendis supius statuimus. Sed eo casu quo p̄fētatores sic insufficientes mitterentur ne ad domos suas uacui reuertantur uolumus q̄ extra Collegium in domo aliqua uiciniori qua poterit p̄ annos duos continuos sustentetur & eis p̄uideatur t̄m de dimidia porcōe uidelicet de q̄tuor corbibus uīni & quatuor grani & octo libras boni ō. & una capa in principio studij sine foderatura. Si Collegiū cōtingat tūc tēpōis habundari & ipsos circa mores & sciētiā utiliter laborare. Prouiso q̄ numerus istorū in sufficientiū sic extra manentiū ternariū eodem t̄pōr modo aliquo nō excedat. Et si in dicto biennio aliq̄s ex eis in dictis primitiuis nisi fuerint laudabiliter p̄ficisse ita q̄ ad audiendas facultates illas ad quas misi fuerant habiles uideantur uolumus in primis locis uacantibus ad ecclias unde misi sunt expectantibus in sua facultate eos recipi & admitti. uel in alijs uacantibus cū iuramento de cedēdo illis quibus loca debebuntur.

Cuius redditus excedūt Sūmam. l. Flor. nullus admittitur & si iam r̄cepti fructus cōtingat augmētari qd sit faciendū hic demonstratur

Stat. sextum.

T̄ q̄a intētio p̄dicti domini nostri fuit hoc Collegiū p̄ pauperibus fabricare ne alimentorū inopia studendi & p̄ficiendi eis oportunitas subtrahatur & ēr q̄a diuitibus dare nihil aliud ē q̄ p̄dere ideo ordinando statuimus nullū recipi in isto Collegio cuius redditus & p̄uentus ultra sūmam quinquaginta florenorū auri boni portatoz ascendat tam d̄ bonis patrimonialibus q̄ ec

dan dmy

clasticis obuenientium quoquo modo Et si ultra q̄titate p̄dictam puentus a
licuius iporū studentium pro tēpore augmentari contingat talis habita possessi
one patrimonii uel beneficii uel rei uel utriusq; a qua seu qbus ipi reddi/
tus habeantur uel p̄ eū steterit quo minus habuerit eandē infra sex menses.
Collegiū exire & alteri pauperi cedere teneatur sub pena p̄iurii & dictos sex mē
ses cōputari uolumus a die noticie habite possessionis. super quo cuiuslibet con
scienciam honeramus q̄tūcūq; per Rectorem uel alios ignoretur nisi infra unū
annum uel duos speretur firmiter ipm ascendere ad gradū in sua quā audierit
facultatē. Tunc ut Collegiū honeretur in sua p̄sone quā tanto tēpore educauit
uolumus ipm usq; ad gradus susceptionem in Collegio pmanere dūmodo ni
hil recipit de prouisione ordinata licēciandis. Et de spe firma stetur uerbo doc/
toris sui sub quo intrat q̄ ipsum debeat in p̄ncia Rectoris examinare. In Recto
re tamen collegii istud locū uolumus obtinere q̄tūcūq; in patrimonio habun/
det uel in ecclesiasticis beneficiis. Quia Rectorem esse diuitem & potētē ipi
Collegio honorabilius & ēt ab experto uidimus utilius reputamus. Sed in aliis
de corpore collegii existentibus tam receptis ante huiusmodi statuta q̄ in po
steq; recipiendis omnino nolumus obseruari. Examinacionem uero istorū reci
piendorū circa ipsorū in primitiuis foundationem paupertatē uitam mores discre
cionem. docilitatem seu studii aptitudinem cōmittimus Rectori cū cōsiliariis
is supradictis & ipsos ex p̄te dei & Gloriose uirginis eius matris plurimū exo
ramus ut ōni mundano affectu postposito cū caritate & diligētia se informēt &
illos assumant quos crediderint meliores sup quo eorū cōsciencias oneramus.
Si autē cōtingeret eos in iudicio discordare stetur deteriacioni Rectoris & du
orū cōsiliariorū. Si uero tres ex cōsiliariis & fortius si cōs quatuor Rectori in
iudicio essent cōtrarii antiquioris in lectura doctoz actu legentis Bonoñ. in iure
Canonico cōsiliū regratur & determinationē eius ipsi effectualiter exequantur.
Si uero cōtingerit aliquē de domo de Albornocio tūc studere bonoñ. ipse solus
si iam uicesimū etatis annum cōpleuerit possit examinaciones huiusmodi in ca
su discordie non addito doctore expediri.

Per quor tēpus studentes debent manere in collegio quid sit faciendum hūc di
sponitur.

Statutum septimum.

Icet tempus septennii sufficere satis soleat bñ studere uolentibus nec in
ulteriori tempore cū clericis curā animarū habentibus dispensatur q̄a tñ
hodie studentes plus solito sunt remissi & ut melius pficiant. ordinamus & sta
tuimus q̄ studentes in p̄facto collegio possint ibidem p̄ octo cōtinuos annos
cōmorari cum in tanto t̄pore si uoluerint ad magistratus honorem ascendei be
ne possint & tamen saluo q̄ si forsan imminente fine dicti temporis in Rectorem
uel cōsiliarios dicti Collegii forent absumpti nō obstante lapsu temporis p̄li
bari possint usq; ad finem sui officii in dicto Collegio morari liber sicut prius.
Quogdem officio p̄completo & sue administrationis reddita ratione quam in
fra mensem a die compltionis officii reddet & complie omnimod' tēatur sta

tim Collegiū exire debeat & expeditū relinq̄re locū suū & ut circa predicta dili-
gens adhibeatur cautella & uia fraudibus p̄cludatur mandamus quatinus p̄ re-
ctorem Collegii fiat una matricula in qua studentiu nomina singulorū & dies
mensis annotacio & annus ipsorū cuiuslibet receptionis. Nec non qui principali-
ter qui ue indefectū recepti extiterint aliorū ac iuramēta quecūq; p̄ ipsos presti-
ta per ordinē describantur ut sic p̄dictorū q̄libet post dictū tēpus indultum ei-
dem infra unius mensis spaciū sub pena p̄iuri Collegiū exire sine aliqua resisten-
tia teneatur. Et si forte uellet sub alicuius coloris p̄testu resistere aut aliquali-
ter difficile se p̄bere p̄ rectorem collegii & cōsiliarios incontinētī sub pena per-
iurii in quam incidant ipso facto penitus expellatur & si forte foret necesse & e-
os ad hoc requiri cōtingerit p̄ Rectorem toti Collegio sub eadem pena mādamus
q̄tinus suum Rectorem & cōsiliarios in p̄dictis om̄ibus adiuuare penitus tene-
antur. Si autem aliquē de dicto Collegio ante cōpletionem uel circa finem tē-
poris p̄libari cōtingat examen magisterii uel doctoratus subire & in eo aprobari
uolumus q̄ dictū collegiū similiter infra unius mensis spaciū exeat ac si esset
tēpus octo annorū iam completum nisi forte p̄ eius sufficientiam p̄ uniuersitatē
bonorū. studii ad lecturam aliq̄ secundum suam in qua aprobatu extiterit faci-
tatē electiōm de ipso cōtingeret celebrari tūc possit lecturam p̄ trienniū dūtaxat a
die electiōis huiusmodi cōputandū p̄sequi in dicto collegio ac si aprobatu nō
esset uel tempus non foret elapsu sicut primitus cōmorando nec curamus si
sequenti anno sibi lectura muretur dū tñ electiōni uniuersitatis ad lecturam ali-
quam siue ordinariam siue extraordinariā interuenire cōtingat. Sed electiōne
uniuersitatis & lectura ipsius electi cessantibus hanc grām in cōtinenti uolu-
mus expirare. Hec autē in canonistis & iudicis q̄ solent p̄ suas uniuersitates e-
ligi locum uolumus obrinere. Sed q̄ Theologi in isto studio isto modo nulla-
tenus eliguntur. Ideo si aliquē Theologum de corporē nostri Collegii ante l̄ cir-
ca finem dicti octonarij examen magisterii subire & in eo approbari contingat
uolumus q̄ in Collegio manens possit p̄ trienniū post dicti magisterii suscep-
tionem cathedram theologie regere si uero duo uel plures cōtēporanei fuerint in
magisterii susceptione is in regimine cathedre preferatur q̄ fuerit primitus ma-
gistratus nisi forte tanta esset sufficientia posterioris q̄ priori esset merito p̄fe-
rēdus qd̄ examinationi & determinationi Rectoris cū suis cōsiliariis committi-
mus Theologorū habita informatione p̄p̄ uero bachalariatus susceptionem ali-
qs exir Collegium nullatinus exir tēatur donec suū octonariū sit completu

Quid fiendū si aliqs examē intrauerit hūc habetur Stat. octauū.

Nsup si alicuius d̄ corporē Collegii p̄dicti existētis examen magisterii uel
doctoratus subire uolentis tāta fuerit paupertas. q̄ ad expensas & ipsa pri-
uata fiendas nullatinus sit sufficiens. n̄ oporteat ipsum uenderē libros aut uesti-
menta n̄cessaria. Concedimus Rectori & consiliariis ut sibi possint intuitu

11
de pena p̄iuri

ota qm fuit in
paupertas

3

elemosine quadraginta libras bonon. de pecuniis collegii concedere p subsidio
 expensarum in ipsa priuata fiendarum. & hoc si in isto Collegio saltem p quadriennium
 primitus studuerit & Bonon examē intrauerit & ibi fuerit approbatus. Ante ap-
 bacionem uero hec pecunia nullatenus errogetur. nisi forte sicut p expientia
 uidimus nō admitteretur ad examen nisi factoprius deposito. qatūc datis pigō-
 ribus sufficientibus uel fideiussoribus de restituēdo Collegio dictas quadragi-
 ta libras si nō fuerit approbatus. uolumus eas sibi mutuo cōcedi. Itē hec grā fieri
 possit si collegiū tūc temporis ita pinguius habundauerit q pp eam alii in col-
 legio remanentes modo aliquo nō grauentur. ad alios uero q hispanos & de cor-
 pore collegii existentes & uere pauperes & interuenientibus omnibus supioribus
 coniecturis hec gratia nullatenus extēdatur ymo & cōcedentibus & recipienti-
 bus eam sub pena pūrii phibemus. Panis uero uel uinū in dicto priuato exami-
 ne l disputatiōibus uel repericiōibus p eos fiendis & aliis scolasticis actibus de
 bonis collegii alicui nullatenus erroget ymo eciam de pprio facere improbamus
 qa tales uanitates & pōpe ne dū in paupibus scholaribus. sed ēt in diuitibus sunt
 p sapiētes & uiros laudabiles reprobare & p statuta uniuersi studiū Ecclā phibite.

q sibi mutuantur qd
 sunt libe.

De numero capellanorum & de eorum officio & defectibus de scolariū actibus circa
 diuinū officiū audiendū & dicendū hic habetur. Statutum nonum.

Tem ordinamus & statuimus q in dicta domo sep esse debeant quatuor
 Capellani q in capella sancti Clementis in pdicto collegio posita in diui-
 nis officiis deserui cōtinue teneantur quorū duo ad minus omni die missam dē-
 beant celebrā unus uidelicet in aurora missam de mortuis pro animabus dicti
 domini fabinē. specialit & suorum & tali hora dicta missa debeat inchoari q a
 te horā intrandi ad lectiones ordinarias cōpleatur ut scolares cōgrue audire ua-
 leant totam missam. Alius uero in terciis cū de lectionibus ordinariis scolares
 cōmunit er reuertūtur missam secūdm illius diei officium celebret ad quā stu-
 dentes q prime misse non interfuerūt debeant cōuenire ita q studens qlib& iusto
 impedimento cessante saltē unam dictarum missarum audir necessario die quo
 lib& teneatur. Qui uero nō audierit uno solido bon. pro uice qualib& sit pri-
 uatus q pena nullo modo remitti possit. Et quilib& in sacris ordinibus consti-
 tutus uel obtinēs bñficiū ecclesiasticū totū diuinū officiū p ut ēt de iure tene-
 atur. Alii uero omēs saltem officiū uirginis gloriose cotidie dicere teneantur ar-
 bitrio rectoris si secus fecerint puniendi. Si uero tres ex dictis capellanis l omēs
 quatuor uellent cotidie celebrā deuotionem eorū in domino cōmendamus in
 duo ut pmittitur necessario teneant deseruiētes bini & bini p singulas septi-
 manas. ita q unus iuuat alterū p Rector collegii int eos duxerit disponendū
 cui in omnibus seruiiciū ipsius capelle cōcernentibus tam in diuinis q in aliis o-
 bedire necessario teneantur. Si uero aliquem dictorū capellanorū in celebratio-
 ne ad quam tenetur necessario cōtingat deficere unus anchonitanus d pprio

salario eidē pro uice quilibet subtrahatur que pecunia alteri presbitero d' colegio si sit qui uelit celebrare uel d' extra collegium debeat assignari ut ea die uel se quēti saltē loco istius deficientis debeat celebrare. Et si pbr qui defectum istius suppleat p tunc comode haberi nō possit hec pecunia paupibns eroget p anima dicti sabinē. Si aut dictū pbr in dicta celebratiōe ex aliqua iusta & rationabili causa cōtingerit impediri sibi cōcedimus ut p aliū loco sui possit facere celebrari. Examinationē uero huiusmodi iuste cause Rectori cōmittimus ipsius cōsciētiam honorantes. Si uero morte uel alio casu ex dictis quatuor capellanis aliquē uel aliquos contingat deficere nec cultus diuinus in aliquo minuatur uolumus quod iucontinenti alii ydonei & honesti quantur p illū uel illos ad quos pmissio pertinebit & loco illorum debeant collocari. Et si forte ydonei & apti sic in breui repiri nō possint Rector p scolares presbiteros d' colegio si qui sint uel p alios presbiteros d' extra Collegiū faciat istorum supplere defectum quibus d' salario illorum absencium p uideat secundū quod sue discretioni uidebitur conuenire p rata temporis & seruicii.

Vnde & quales eē debent capellani & p quē recipiendi ac corrigendi & quid circa eorum receptionem sit attendendū hic continetur. Statutū d'cimum.

Item statuimus quod supradicti capellani hispani esse debeant si possint apti & ydonei repiri. Alii recipiantur uñcumque qui sint uite laudabiles & conuersationis honeste tamen añ receptionem ipsorum Rector uel eos recipiens diligenter aduertat ut habeant a propriis epis litteras licentie celebrandi sol & enim multociens contingere quod infames facti & aliis laqueis irretiti a propria patria se absentant & in remotis partibus ubi ipsorum defectum noticia nō habetur inmiscant se diuinis in animarū ipsorum graue piculū & iacturam quos Capellanos dato etiam quod hispani existant d' corpore collegii existē nolumus nec ad actus Collegiales admitti uolumus tñ eos cū aliis d' collegio cōmunē uitā habere in uictu & uestitu lectis cameris & omnibus aliis etiam pmissione quod scolaribus datur p scolaribus & candelis. Inhibentes expresse ne aliquis ipsorum capellanoū aliud beneficium uel capellaniam habeat in quo teneatur residenciam facere psonalē seu p quod possit seruiciū dicte capele aliquē impediri. & si quis ipsorum cōtrafecerit d' domo p trinus expellatur & alius loco ipsius ydoneus surroget. Sit quod liberum dictis Capellanis audire Theologiam uel canones uel et nō audire secundū quod de eorum pcesserit uoluntate. Hi autē Capellani p illū qui de pgenie seu sanguine dicti domini Sabinē. ex linea masculina pro tpor Bonon. rebus fuerit eligi debeant & assumi. Si uero nullus talis Bononie tunc temporis commoratur p Rectorem Collegii cum suis consiliariis assumantur. & sic recepti possint in seruitio dicte Capelle etiam ultra Octonarium cōmorari quanto tpor uoluerint & Rectori & consiliariis uidebitur Ipsos suum officium plene & solcite adimplere. Alias inordinati & inutiles expellantur & ipsorum loco alii subrogentur. Itē uolumus quod uni ex dictis Capellanis paramenta omnia dicte Capele uestimen

Capellani debent
transfueri ppor

ra. p̄ani. libri. iocalia & alia omnia ornamenta p̄rectorē & cōsiliarios si eis hoc
utilius uidebitur & placebit debeant assignari p̄ auctenticū inuentariū. q̄ ipsa
ornamenta sibi tradita debita diligentia custodire apparere & tradere tēatur
p̄ut diuinorū officiorū misteria pagenda suaferint & ei p̄ dignitate solēpniū uel
feriatorū dieꝝ uidebitur cōuenire & Rector ei duxerit iniungēdu. & postea in re
cessu suo p̄ idem inuentariū plenā de omnibus teneatur reddere rationem. Ne
gligentia uero defectus excessus seu delicta dictorū capellanorū p̄ Rectorem de
bite corrigātur & eciam puniantur nam sicut ceteros scolares sic & Capella nos
uolumus ipsi Rectori in omnibus licitis & honestis ad suū officium spectanti
bus cū reuerentia & humilitate debita obedire de quo in receptione sua debeat
prestare iuramentum.

Quomodo Capellani & scolares se debent habere circa diuinum officium per
agendum diebus minus solēpnibus & magis solempnibus. Stat. undecimū

Tem statuimus q̄ supradicti q̄tuor Capellani om̄s horas canonicas se
cundū morem & obseruanciam sancte Romane ecclesie in dicta capella
sancti clementis simul dicere teneantur diebus ferialibus & minus solempni
bus sine nota nisi ex aliqua causa fuerit p̄ Rectorem dispensatum. In festis
autem duplicibus maioribus uidelicet. Natiuitatis domini cū duobus diebus se
quentibus Circumcisionis. Ephyphanie. Resurrectionis. Ascensionis. Penteco
stes. Trinitatis. Corporis xp̄i. Et quatuor festiuitatibus principalibus gloriose
uirginis. Et ipsius etiam conceptione. Natiuitatis beati iohannis baptiste. Et
beatorū ap̄lorū petri & pauli. Beati iacobi patroni hispanorū Et festiuitatibus
quatuor doctorū maiorū. Ecclesie dedicationis. Beati michaelis archangeli. Oī
um sanctorum. Et sequenti die in cōmemoratione defunctorū Beati clementis
martiris. Beati nicolai confessoris. Beatarum Katherine uirginis. & marie mag
dalene. beati blaxii martiris. Et sanctorū eugenii Et ildefonsi. Archiepiscoporū
roletanorum uidelicet eugenii q̄ntodecimo nouēbris. Et ildefonsi uicesimo sep
timo ianuarii. q̄bus diebus eorum festiuitates annis singulis celebrantur. uesp̄
os hora congruenti in uigilia. & matutinos ante diem in yeme. & in estat e post
cenam cum nota cantare. missam quoq̄ hora tertiarū in appatu solēpni cū dya
cono & subdiacono & acolito cū nota solēpniter celebrā. & uesp̄os eodem die
hora & forma debitis teneantur in diebus uero dominicis & aliis festis duplici
bus uel solēpnibus que intelligantur illa esse que uniuersitas utriusq̄ iuris duxe
rit ueneranda ordinarie non intrando. uesp̄os hora d̄bita in uigilia. & missā se
quēti die in terciis & uesperos hora condecēti cum nota. & similē in tota ebdo
mada sancta totū diuinū officium solēpniter sicut fit in Collegiatis ecclesiis pre
cipimus celebrari. ad que omnia officia sicut p̄mittitur solēpniter celebranda d̄
beant omnes scolares adesse & d̄seruī in officio secūdū q̄ Rector eis duxerit i
ponēdum. illi tamen qui illis diebus & horis ad lectiones ordinarias siue extra
ordinarias intrauerint. ad interessēdum ipsis diuinis nullatenus astringantur.

Non q̄ p̄uam̄
facto debet p̄
rui vñ compell
gna.

Sed capellani q sunt ad hoc specialiter deputati & scolares q tūc tēporis nō in-
trabūt . & oblationes uero scolariū & familiariū dicte domus uel quorūcūq; ali-
orum Si que forte in dicta capella offerantur pochnali ecclesie i cuius limites col-
legium situm est uolumus aplicari Itē statuimus q semp in uespis uicesimo
tertio die mensis augusti qua bone memorie dominus Sabinēn . fuit uiam uni-
uerse carnis ingressus . & .xxiiii. in missa in capella predicta pro ipsius anima de-
uote anuuerfariū solēpne anno quolibet celebretur in quo qtuor & non plu-
ra in torticia ponantur . & q ea die scolaris qlibet & Capellanus de dicto Colle-
gio totū officium mortuorū pro ipsius anima & suorū dicere teneantur . Si quis
uero capellanus uel studens non interfuerit omnibus officiis supradictis put
supius est expressum iusta & legitima causa cessante . d q fidē faciat Rectori sal-
tem p ppiū iuramētum uel circa illa extiterit negligens uel remissus aut rēto-
ri modo aliquo inobediēs in pane & aqua illo die debeat penitere uel a l' arbitrio
Rectoris penitentia debita castigetur.

De pcuratore & eius receptione ac expulsionē & de oibus aliis eius officium
tangētibz Statutum duodecimum.

Item ordinamus & statuimus q Collegium & domus pdicta habere de-
beat seruitores & officiales infra scriptos . Primo unū pcuratorē seu yco-
noniū q sit hispanus si possit bonus & sufficiens inueniri alias undecūq; melior
potent repiri dūmodo Bononiensis non existat . cuius officiū sit & esse debeat
ut accipiat pecunias a Rectore & consiliariis supradictis qui clauē arche seu cas-
se pecuniarū dicti Collegii conseruabunt . prout in alio statuto sup hoc edito ple-
nius continetur . ipsasq; pecunias sic receptas in expensis cotidianis ordinariis
& extraordinariis puiſionibus reparationibus domorū & stationū & aliis statum
& facta dicti collegii & psonarū ipsius concernētibus expēdendo secundū per
hec statuta traditam sibi formā salaria debita Rectori cōsiliariis Capellanis et
aliis psonis Collegii & seruitoribus domus ipse soluet . stationes & alias domos
Collegii q erunt locande ipse locabit & omnia alia expediet & pcurat que p ser-
uitio dicti Collegii expedienda & pcuranda erunt in Bononiēsi Ciuitate sem-
per tamen de mandato & licentia Rectoris & consiliariorū uel maioris pris cui
uolumus ipsum in omnibusque istis statutis expresse nō cōtradicerent plena-
rie obedire . Pecunias eciam quas idem pcurator pro dicto collegio recipiet un-
decūq; & qdqd occasione huiusmodi sui officii ad eius manus pueniet ipsi rec-
tori pſentibus consiliariis uel duobus uel tribus aliis de Collegio quam cicius
poterit comode sub penapiurii integraliter assignabit nec possit de pdictis pecu-
niis in aliquas necessitates collegii eciam unū denariū conuertere quin primo
ipsi Rectori omnia integraliter & legaliter assignauerit . qui Rector sub eadem
pena piurii om̄s pecunias dicto collegio debitas quas a pdicto ycononio uł
quocūq; alio receperit infra triduū uel si cicius comode poterit in archa comuni
ad hoc specialiter deputata in presentia consiliariorū fideliter reponere teneat
Et consiliiarii p Rectorē uł alium de ipsius mandato uocati itereē dbeant sub ea

dem piurii pena. In qua qdem archa esse dbeat quidam liber in quo om̃s peccu-
nie & alii introitus illius anni manu rectoris uel unius ex consiliariis cui ip̃e re-
ctor mandauerit per ordinē d̃scribentur. & alia pte ipsius libri om̃s exitus ma-
nibus ycononii & castaldi & canaparii & aliorū qui pecunias uel granū uel uinū
d̃ mandato Rectoris ad expendēdū recipient eciam p ordinem debeant scribi
uel p Rectorē aut aliquē ex consiliariis ut in casu pximo. Et tūc ycononius
castaldus & canaparius & alii d̃ quibus hic fit mētio subscribant se in omnibus
cartis ex utraq; pte ut ex scriptura pp̃ia uinculentur d̃ quo debeant reddere
rationem & sic cū ratio totius anni fuerit cōcludenda cū p̃dicto libro possit faci-
liter comprehendi qui fuerint introitus & q̃ exitus & qd collegio illo anno d̃bu-
it supeſse. Nec possit dictus Rector aliquas d̃ predictis pecuniis eciam in necessi-
tates Collegii expendere quin primo in dicta archa in forma qua supra repositio
facta fuerit. Sed ipsis cōsiliariis sub pena periurii mandamus q̃ in dictis pecu-
nis reponendis & postea d̃ archa extrahendis ad expendēdū in necessitates col-
legii & secūdū q̃ hec statuta disponunt. aduersus Rectorem inobedientiam uel
resistentiam aliquā nō cōmittant. Si uero d̃ supradictis ad officium ycononii
expectantibus uel cuiuscūq; alterius officialis Collegii Rector aliqua uoluerit
facere p se ipsum uel alteri d̃ Collegio cōmittere liberū sit & in sui arbitrii uolū-
tate dum tamen id faciat q̃ ipsi collegio sit utilius sup̃ quo ipsius conscientia
oneramus & d̃ eo quod fecerit siue fuerit Rector siue alter teneatur plenam red-
dere rationem. Item dictus ycononius ordinanda in cogna canapa & pane &
aliis uictualibus ordinabit & inq̃buscūq; aliis intra muros bonoñ. pro seruitio
Collegii oportuno nisi forte Rector aliqua d̃ p̃missis ex aliqua causa alicui alte-
ri duceret cōmittenda cui ipse ycononius & omnes alii obedir̃ necessario teneā-
tur. & ip̃i ycononio circha premissa cochus subcochus & alii familiares ad do-
mus seruitia d̃putati teneantur assistere & ipsum coadiuuare quociens extiterit
oportunum ipsos tamen d̃fectuosos & inobedientes puniendi nō habeat potē-
statem punicionem Rectori regēti solūmodo reseruantes & q̃a secūdū q̃ dōm-
nus noster in euangelio tradit huiusmodi officium piculosum est & ualde suspe-
ctum cū queratur inter disp̃esatores ut fidelis quis inuēiatur uolumus q̃ talis
ycononius seu procurator tactis sacro sanctis euangelis in manibus Rectoris
presentibus cōsiliariis & aliq̃bus aliis de Collegio anteq̃ huiusmodi officio se i-
miscet prestare debeat iuramentū q̃ officiū ipsū & omnia que sibi ut premit-
titur mandabūtur omni fraude postposita fideliter exercebit & q̃ de Collegio
non recedet donec de receptis & administratis p̃ eum Rectori cū suis cōsiliari-
is plenam reddiderit rationē & obtinuerit quietationem & de hoc iuramento fi-
at publicum instrumentum & die quolibet in sero iusto impedimento cessante
cedulam omnes expeñ. ordinarias & extraordinarias diei illius continentem p̃
se uel p aliū Rectori uel eius uices gerenti tradir̃ tēatur & r̃ctor ipsas cedulas Ea-
dem die uel saltem seq̃nti diligent̃ examinar̃ tēat̃ & custodir̃ cū quibus ipse &
consilarii examinare d̃beant expensas in libro d̃scriptas ycononii i capite cuius

libet septimane & tunc uel in fine cuiuslibet mensis secundum quod Rectori magis uidebitur expedire per eosdem Rectorem & consiliarios rationes ipsius ycononii examinari debeant & concludi & conclusiones Rectoris subscriptione nominis a notari & in octauis natiuitatis domini quibus diebus ordinarie non intratur ipse ycononius de omnibus per eum receptis & de administratione totius anni plenariam rationem Rectori & consiliariis reddere teneatur & tunc fiat conclusio illius anni & alter liber expensarum anni sequentis nouiter inchoetur antiquo libro post conclusionem & absolutionem in Rectoris potestate dimisso. Et si bonam rationem reddiderit in suo officio dimittatur & tam diu in ipso permaneat quam diu sibi placebit & Collegio seruitium suum erit acceptum uolentes quod durante suo officio nullam facultatem possit audire sed officium suum fideliter & sollicite exequatur. Et is ycononius per Rectorem & suos consiliarios assumatur habeatque per suo labore ultra communem aliorum uictum anno quolibet uiginti quinque libras bonorum. uel plus uel minus secundum quod Rector & consilarii cum eo duxerint componendum utilitate Collegii semper principaliter ponderata. super quo ipsorum conscientias oneramus eis aliquid malicie committentibus siue fraudis in augendo salarii dicti ycononii in quo runcumque officialium uel seruatorum dicte domus ultra restitutionem ad quam de iure saltem diuino tenentur penam priuii imponentes. Si uero dictus ycononius in suis rationibus inueniretur in aliqua fraude siue dolo in continenti officio sibi penitus interdicto & deinde de eo quod debuerit Collegio satisfacto per dictum rectorem de domo expellatur ulterius nunquam modo aliquo recepturus & alter bonus & fidelis queratur ad dictum officium exercendum. Dictum ycononium de corpore Collegii existere nolumus nec etiam aliquem de Collegii corpore cum hoc officio aggrauari quia ipsos uolumus in totum esse deditos exercitio studiorum. nisi forte dictum ycononium contingeret infirmari uel ex iustis causis & rationabilibus impediri uel officium ipsum alias quocumque modo uacare. Tunc si Rector alicui de collegio hoc officium duxerit committendum teneatur sibi penitus obedire donec ycononius officium suum possit libere exercere uel Rector cum suis consiliariis de persona alia extra collegium duxerit prouidendum. si uero hec prouisio nimium tardaretur quia persona sufficiens non posset sic faciliter reperiri uel infirmitatem antiqui ycononii contingeret elongari & scolaris cui commissum esset ex officio nimium grauaretur. Rector teneatur onus condiuidere inter socios uel per menses prout sue uidebitur discretioni. & si bonam rationem sue administrationis reddiderit ultra ipsorum prouisiones ordinarias satisfaciatur cuilibet per rata temporis quod seruerit non tamen de tanto salario quantum daretur Ycononio principali. Si uero in administrationibus suis reperiantur in fraude aliqua siue dolo grauius Ycononio puniantur. Administratione uero officiorum eis commissorum cessante de pecuniis collegii expendere sine expresso mandato Rectoris sub pena priuii & priuationis Collegii in quam incidant ipso facto ipsis scolariis prohibemus adicientes quod Ycononius nec de pecuniis Collegii uel propriis mutuari possit alicui de Collegio aut alteri de pecuniis Collegii sine mandato Rectoris sub pena perditionis pecunie mu-

tuatē & piurii quas incurrat ipso facto.

De castaldione & eius officio & scolaribus mittendis ad possessiones & liber officialium.

Statutum tridecimum.

Item habeant unum castaldū bonū sollicitū & fidelem qui curā continuam habeat de omnibus & singulis possessionibus & aliis suis bonis extra muros ciuitatis bonon. situatis maxime in colendo seu coli faciendo uel locando ad laboricū uel ad fictū. put Rector cū suis consiliariis p maiori utilitate collegii duxerit disponendū. pratorū herbas seu fenū pascua & siluarū ligna uēdendo temporibus oportunis & pecunias exigendo & recipiendo rex huiusmodi uenditarū uinū frumentū & om̄s alios fructus collegii & ligna necessaria dicto Collegio congruis temporibus bonon. conduci faciendo ad domū Collegii supradicti cū rusticis de terris laborandis pacta faciendo nec non domos & masaricias rurales manutenendo & repando & fideliter conseruando & cetera oīa faciet que circa possessiones extra muros existentes & ipsarū fructus necessaria erunt semp tñ sub obedientia & mandato rectoris cui in omnibus supradictis & aliis statū & utilitatē collegii concernentibus & ad officiū suū expectātibus dictus castaldus obedire necessario teneatur & in omnibus in suo officio pagendis p̄cipue ponderosis teneatur eius consilium requirere primitus & ascensum & quas cūq; pecunias recipiet ad Collegium ptinentes ipsi Rectori infra octo dies a die receptionis huiusmodi sub pena piurii integraliter assignabit & rationem expensarū quas p tempore est facturus in colendis possessionibus & fructibus reconduendis & in omnibus aliis supradictis saltem semel in mense Rectori cū suis consiliariis sub pena piurii necessario fideliter reddere sit astrictus. Et si temporē uēdemiarū & mesium Rectori expediens uisum fuerit q̄ unus duos uel plures d̄ collegio associentur eidem ipsius Collegii sumptibus & expensis remaneat in ipsius arbitrii uoluntate. cui mandanti q̄libet de collegio cui iniunctū fuerit teneantur sub pena piurii obedire nisi infirmitas uel alia urgēs necessitas ipsum legitime excusauerit. Sit tamen discretus Rector in oneribus iniungēdis considerata qualitate tēporis psonarū & negotiorū expediendorū. Si tamen rector per alios seruitores domus hoc poterit expedire magis laudabile reputamus Cū ad uertere multum debeat ne scolares a studio propter aliquas sollicitudines retrahantur. Et is castaldus bon. esse possit. q̄a utile est in tali haberi noticiam rusticorū uel al̄ sit undēcūq; dum tamen bonus sollicitus & legalis. prohibētes exp̄sse ne possit audire aliquam facultatem nec eciam d̄ corpore collegii existē ut officium suum non ualeat modo aliquo impediri Oīa uero illa q̄ in statuto supra proximo circa ycononiū duximus disponenda uidelicet de iuramenti in principio sui officii p̄statione. sollicitudine. & legalitate. tēporis durabilitate. & ipsius assumptiōe. salarii solutione. eius d̄positiōe impedimētis sui defectus uel officii supplecione peccuniarum rectori primo assignacione anteq̄ in usus alios cōuertantur. Rationum suarum in fine anni conclusionē. noui libri inchoatiōe & antiqui assignacione. in hoc castaldo intelligimus r̄petita. Et quia possessio

nes dicti Collegii sunt plures & distantes abinuicem nec pedes posset aliquomō
sufficere uolumus q̄ ipsum collegium habeat unū mullū uel roncenum p̄ usu
& eq̄tatura dicti castaldi in possessionibus uisitandis cuius gubernationis curā
expensis collegii castaldus habere debeat semper ipse uel si rector & consiliarii
uiderint Collegio utilius esse q̄ cū instabit necessitas possessiones uisitandi dic
to castaldo equus aliquis pensionetur uel aliter prouideatur & i expen. Collegii
toto anni circulo teneatur dimittimus in eorū arbitrii libera uolūtate omnibus
aliis in domo ista morantibus eciam ipsi Rectori equū uel mullam habere aues
uel canes uenaticos expen. Collegii nec eciam ppriis sub pena priuii phibemus
Si tamen Rectorem uel aliquē de ipsius mandato p̄ factis Collegii ad locū ali
quem contingeret proficisci tūc equi necessarii & non sup̄flui expen. Collegii
pensionentur. De expensis uero dicti castaldi supradicti ycononii & omniū a
liorū qui expensas facient aliquas in collegio Rector teneatur c̄mni anno unū
librū facere copillari p̄ se ipsum uel alium ydoneū & legalem in quo cōprehendā
tur om̄s expense facte illo anno uel omnes libros expendentium faciat simul collī
gari cū quo uel q̄bus rationem reddat singulis ānis ei cui inferius disponemus
Adicientes q̄ castaldus uel alii officiales non possint recipere a colonis uel cop
turiis dicte domus euseniam aliq̄ nec aliquod aliq̄ exceptis esculentis & pocu
lentis que paucis possint consumi diebus.

De coco & subcoco & canapanariis & familiaribus & eorū officiis ac receptio
ne & expulsiōe. Statutum quartūdecimū.

Abeat iterū ipsum Collegium unū sufficientem chocū cū uno soliaro
q̄ ipsum coadiuuet in omnibus ad suum officiū oportunis q̄ chocus circa
coqnam & cibaria preparanda tam p̄ sanis q̄ p̄ infirmis omnia exerceat necessa
ria & Rectori & sub eo ycononio in omnibus ad suum officiū spectantibus obe
dire tantūmodo teneat. Itē habeat unum canapanariū q̄ circa curā uini Colle
gii cū sūma diligentia inuigilet uinis cōseruandis aptando & transuāsando tem
poribus oportunis & oīa alia faciendo q̄ circa ipsa uina erunt necessaria ex eo q̄
in ciuitate Bononie difficiliter cōseruantur uendendo eciam cum Rectori & cō
siliariis uidebitur expedire. & iste stet & stare teneatur extra Collegium cui de a
liquo competenti salario arbitrio Rectoris & consiliariorū prouideatur. Itē
habeat unū aliū canapanarium q̄ custodiam recipiat canape minoris unde scolais
continue bibunt q̄ eciam panetariam teneat firmam & panem fieri faciat & cō
seruet & in prandio & in cena & in collacionibus & al̄ put expediēs fuerit panē
& uinū distribuatur & dispenset secundum q̄ Rector duxerit sibi imponendum
& die quolibet in fero cedula distributionis panis & uini illius dici Rectori si
cut ycononius tradere teneatur & de cedula cōseruandis & ipsarū examinatio
ne rationum suarū conclusiōe. noui libri inchoatione antiqui assignatione &
iuramenti in principio sui officii p̄statiōe & omnibus aliis que sub cōpēdio in
castaldo duximus exprimēda & in hoc canapanario idem uolumus obseruari. In
granario uero maiori fiant tres clauēs diuerse. quarū unam tēat dictus canapa

rius & p̄ eum cōseruationi grani & aliorū fructuū ibidē recondendorū sollicitē in-
tendatur. Aliam uero Rector & aliam antiquior ex consiliariis ita q̄ sine ipsis
dictū granarium nūq̄ ualeat aperiri & si eciam ī maiori canapa eis necessaria cu-
stodia simul uideatur ipsorū discretionī duximus relinquendū. Item ultra predi-
ctos habeant q̄nq; familiares quorū unus p̄p̄ honorem Rectoratus ad seruitiū
Rectoris specialiter deputetur. Alii uero quatuor custodiant portam & ad scolas
libros portent & reportent q̄ portentur solūmodo canonistis p̄cipue. habētibz
dignitates canonicis eciam ecclesiarū cathedralium & in scientia graduatis & e-
ciam omnibus aliis canonistis si comode fieri uiderit Rector posse. & eciam. Ba-
chalaris & magistris in Theologia libros uolumus deportari magistris p̄ scola-
res theologos quibus rector duxerit imponendū. & bachalaris p̄ familiares sup-
ius nominatos. ipsi q; familiares in mensa omnibus de dicto Collegio seruiant
& alia ipsius domus seruicia faciant secūdū q̄ Rector eis duxerit iniungendum.
quibus familiaribus omnibus & canapario cocho & subcocho p̄uideant rector &
consilarii de salario competenti secūdū q̄ adinuicem duxerint cōponēdum
illo semp̄ firmiter obseruato q̄ circa ista salaria in statuto duodecimo superius
duximus disponendū. Et ipse solus Rector supradictos seruitores in hoc statu-
to contentos corrigat & castiget recipiat & licentiet secūdū q̄ sibi uidebitur
expedire. Alteri q̄ Rectori in domo ista moranti habere famulum in sp̄e ecia ex-
pen. p̄p̄iis sub pena p̄iuii p̄hibemus.

De sessionibus tam in capella q̄ in mēsa & ubiq; collegialiter habuerint cō-
uenire.

Statutum quintūdecimū.
Tē q̄ dilectionem & fraternitatē uerā inter scolares p̄dictos uigere cupi-
mus. & ex prepositionibus & preposterationibus inuidie oriī solent. & p̄
consequens zizanie & discordie generari. ideo ordinando statuimus. q̄ tam in
capella q̄ in mensa & alibi ubicūq; habeant simul collegialiter cōuenire sedant
ordine subsequēti. Post rectorem primo enim sedeant in scientia graduati secū-
dum gradus q̄litate inter quos graduatos Theologi canonistis. canoniste p̄-
ponantur medicis & artistis post graduatos sedant in dignitatibus ecclesiasticis
cōstituti secūdū gradus ipsarū dignitatū. Et si forte aliq̄ ex eis in ecclesiis prepo-
nentur graduatis hic tamen uolumus sciēciam ad quam omnes d̄ Collegio p̄in-
cipaliter sunt uocati ut q̄libet uirtuose animetur ad eam hīs omnibus honorari
Deinde sedant Capellani ad seruitiū capelle d̄putati. & post eos omnes alii sco-
lares p̄ ordinem secūdū q̄ prius in collegio sunt recepti. Si forte in ipsis eos con-
tinger & esse pares p̄ponant qui r̄ceperint primo gradum. inter hñtes p̄s digni-
tates ordo r̄ceptionis temporis obseruet. Si uero duo uel plūrs p̄s gradus digni-
tatis uel status in simul r̄cipiant in dispositione sit Rectoris int̄ eos ordinē po-
nere sessiones & in ea possessione postea q̄libet teneatur nisi forte dignitas uel sci-
entie gradus induceret nouationem. si tamen de hīs qui p̄cedere debent cum a-
liis in mensa sedent aliqui p̄ter Rectorem ultimo loco ueniant sedentes nec
p̄cedant nec aliquo modo pturbent sed sicut ultimo uenerunt ultimo loco sede-

ant ea uice.

De hora prandii & cene & pulsatione capanelle ac mense & lectura biblie & aliis circa mensam fiendis.

Statutum decimū sextum.

Item ut in omnibus debitus ordo obseruetur mandamus & ordinamus ut om̃s de isto Collegio & ē capellani p sonum capanelle uocētur ad prandium & ad cenam p̃cepto Rectoris hora competenti pulsande. uel i ipsius absētia illius cui ipse cōmiserit uices suas uel ycononii si nulli cōmiserit uices suas qua pulsata om̃s q̃ pro tunc refici debēt sine mora. ita q̃ principio benedictionis intersint: cōueniant in tinello. Et tūc arbitrio Rectoris uel eius uices gerentis aliq̃tulū expectato unus capellanorū seruato ebdomadaz ordine mense b̃ndictionem faciat in principio & in fine & semp cū a mensa surrexerint deo reddāt secundū usum quē romana seruat ecc̃lia gratiaz debitas actiones. & in fine gratiaz tam in prandio q̃ in cena cōmemorationē in sp̃e p animabus domini eg̃i dii cardinalis benefactoris nostri & suorū om̃s astantes facere teneantur. Videlicet regem eternam cū ps de profundis & orationibus: deus q̃ inter ceteros applicos & fideiū deus Si quis uero scolaris uel capellanus ante finitam benedictionem refectorium nō intrauerit: uino tm̃ illa uice priuetur Si autē iam dicta benedictione aliisq̃ discōbentibus uenire distulerit. carnibus l̃ piscibus secundum temporis q̃lritatem sit ea uice priuatus. & post om̃s discombentes in mensa ultimus collocetur. Si uero anteq̃ gr̃az deo sint reddere actiones absq̃ Rectoris licencia de tinello recesserit. die sequēti in pane & aqua peniteat coram om̃ibus publice. & alibi ut penitentia subterfugiat non cōmedat illa die: si secus fecerit Rectoris arbitrio puniēdus. Supradicta om̃ia locū habeant nisi scolaris tūc audiret uel legeret aliquē librū. uel in factis collegii. uel in aliquo suo pprio graui & urgenti negotio existeret ocupatus. In ultimo tm̃ casu uolumus ipsum a Rectore si in tinello fuerit uel ab eius locū tenenti quem necessario i ipsius absentia ibi dimittere teneatur licēciam habuisse & in hīs & similibus casibus habeantur excusati. quod arbitrio Rectoris cōmittimus ipsius cōscientiam oñrando In ipso uero tinello Rector faciat ordinate & honeste discōbentibus d̃serui in cibariis & aliis necessariis a seruitoribus & familiaribus dicte domus: & ipsis d̃ficiētibz uel non sufficientibus ab aliis d̃ collegio prout sibi uidebitur expedir Et r̃fectionis t̃por om̃is honestas tempantia & modestia obseruetur & silentium teneatur tam in secunda q̃ in prima mensa. Nam uolumus q̃ tūc unus scolaris uel Capellanus p ebdomadā suā secundum ordinem quo discomberit a principio Benedictionis mense usq̃ dū cōmedentes de mensa surrexerint religiosorum more Bibliam legat in prandio & in cena talit̃ alta uoce & spaciōse ut quod legerit cōmode ab aliis om̃ibus audiat: q̃ d̃ cena d̃ locum habere uolumus quando cenatur d̃ die. Capellanus uero in B̃ndictione d̃ficiens & biblicus in huiusmodi lectionē Rectoris arbitrio puniatur. Nullusq̃ esculentum uel poculentum ad dictum r̃fectoriū audat ducere in priuato & hoc ei sub

pena priuii phibemus q̄a ex talibus priuatis p̄sūptionibus solēt inter Collegia les inuidie generari: sed sicut comuniter bibunt & comuniter cōmedunt. sic ci- bus & potus omnibus sit comunis. nisi forte Rector p̄pter infirmitatem uel a- liquam aliam iustam causam. quod discretioni sue cōmittimus hoc ī sp̄e alicui duceret concedendū: & si alicui in comuni mensa discōbenti enxenium mitterē- tur. Rector distribuatur inter omnes nisi forte mitteretur alicui infirmo a p̄sona tamen honesta. Prohibemus ēt ne aliq̄s predictorū in sua uel alterius camera prandat siue cenet. nisi foret infirmus uel de licētia Rectoris cū aliq̄ iusta & ra- cionabilis causa subesset: qua cessante idem Rector licentiā huiusmodi nō con- cedat sup̄ quo ipsius conscientiam oneramus. Horam uero prandii exceptis diebus ieiunatiuis post finitam missam in scolariū exitu celebrandam Cene au- tem a principio studii usq̄ ad quadagesimam statim post tertiam horam noc- tis: deinde p̄ totū annū statim post uigesimam secundam horam diei congruam reputamus: mutandam tamen a Klendis septembris usq̄ ad principiū studii & in magnis festiuitatibus secundum arbitrium Rectoris. Diebus etiam quadra- gesimalibus & aliis q̄bus ieiunabitur p̄ eccliam ordinatis Rectoris arbitrio relin- quatur. Item prohibemus ne aliq̄s capellanus uel scholaris extra palatium sine Rectoris licētia speciali nisi cū illis de domo domini uidelicet de domo d̄ Albor- notio uel prelati de regno castelle prandeat siue cenet. Fragmenta uero q̄ in mensa & cogna singulis diebus supererunt munde collecta p̄ ycononium uel a- lium p̄ Rectorem ad id deputatum post prandium ad hostium in helemosinā paup̄ibus erogentur. uel alibi paup̄ibus de q̄bus Rectori uidebitur super quo ipsius conscientiam oneramus.

De carnibus & piscibus uel ouis unicuiq̄ de collegio dandis q̄libet die & du- plicatiōe portiōis & carnibus falsis uel fructibus uel collatiōe fiēda.

Statutum d̄cimū septimum.

Tem quia norma uiuendi certa determinata & limitata inter scolasticos debet esse Ordinamus & statuimus q̄ cuilibet de collegio tam Rectori q̄- scolariis & capellanis ycononio & castaldo una libra carniū castratinarū uel uitulinarū mediocriū uel aliarū bonarū secūdū q̄ Rectori uidebitur iuxta exi- gentiam temporis uariandum die quolibet quo carniū nō ē esus phibitus mi- nistretur: cū aliquo ferculo competentī secūdū q̄ rector duxerit ordinandum quarū q̄dem carniū maior p̄s in prandio minor uero in cena ministretur uel a- lias prout idem rector duxerit disponendū. De uino autē Rectoris arbitrio cum aqua temperato panem & sal habeāt in prandio & in cena q̄rū uoluerint & con- ueniat honestati. Diebus uero natiuitatis domini Et paschalibus aliisq̄ festiui- tatibus q̄bus scolares astringuntur ad dicēdū matutinū solēpniter & die domini co carnis priuii portiōes in prandio duplicē. Diebus uero ieiuniorū & aliisq̄bus esus carniū nō est licitus in ouis uel piscibus p̄ predictis portionibus erogandis tantū expendat q̄rū fuisset alias in carnibus expendēdū. Si uero supradicti ue- lent carnes salitas. uel fructus in principio pastus uel in fine de sūma principali

tantū detrahatur q̄ illa emi & eis cōmode dari possint: nisi forte talia de Colle
gii possessionibus haberentur ita tamē q̄ numeꝝ porcorū quinq; non excedat.
Familiaribus autem & aliis seruatoribus domus de carnibus ouis & piscibus &
aliis uictui necessariis prouideatur in minori q̄titate iuxta arbitriū presidentis.
Post prandiū uero & post cenam quolibet die hora congrua signo campane in
modum cimbali ad iussu rectoris uel eius uices gerentis pulsato ad collatōnē
cōueniant & prebeatur potus cuilibet competenter prohibentes expresse ne p̄is
uel uinum uel alia uictualia alias q̄ ut p̄mittitur nisi aliqua causa legitima et
honestā quam arbitrio cōmittimus presidentis suam conscientiam honorātes
aliquāliter ministretur.

De prouisione Rectoris & scolarium ac capellanorū circa uestitū & salaria eo
rum & fulcimentis camerarum & supplectione defectuū & negociis expediendis
non modificando statuta & rebus non alienandū ac de approbatione circa facta
per codicillarios domini

Statutum decimum octauum.

T uolentes nedū uictui sed et uestitui supradictorū prout cōuenit prouidere

Ordinamus q̄ rectori & cuilibet ex ipsis scolaribus & capellanis in princi
pio studii una capa scolastica & noua & foderata sufficiēter pellibus pecudinis
ut studētes bonoñ. habere cōiter consueuerunt & in Klendis mensis may una a
lia capa sine foderatura de panno statuti coloris eiusdem: & caputē d̄ cōpetēti
panno eiusdem et coloris ualoris uiginti q̄q; solidorū expen. Collegii āno quo
libet p̄beantur q̄bus uestibus uti debeant q̄ncūq; ad scolas uel terram iuerint &
non aliis statuti sub pena uisū anconitani q̄ p̄ qualibet uice ipso facto incurrat
hoc autem non intelligatur in doctoribus & aliis q̄ possunt portare uaria. Et si tē
pore quo dictē uestes dabūtur absentes aliq; forsan essent uel aliq; de nouo mitte
rentur ad collegiū & usq; ad festū natiuitatis domini redierint uel uenerint iclu
siue habeant sicut presentes de dictis uestibus integram portionem. Si autē
post festum predictum nichil habeant de uestibus yemalibus sed expectent no
uas uestes nisi forte in seruiis Collegii aliqui fuissent occupati tūc q̄ncūq; ue
nerint ante nouas uestes habeant suam integram portionem. q̄bus insup̄ Rec
tori scolaribus & capellanis omni anno p̄ candelis caligis & subtularibus & ali
is suis necessitatibus duodecim libre Bonon. p̄ quolibet tribuantur: quarū ter
tia p̄s in principio studii debeat eis dari alia tertia in festo natiuitatis. alia tertia
in festo resurexionis domini. Rector uero p̄pter labores multos quos in officio
sustinebit habeat p̄ salario anno quolibet libras quinquaginta de q̄bus teneat
expendere in uestibus cū q̄bus honoret Collegium ad minus uiginti q̄q; li
bras Et consiliariis etiam propter labores officii eorū ultra aliorū scolarium p̄
uissionē sex libras pro quolibet erogentur q̄ Rectori & ipsis p̄soluantur in illis
tribus terminis sup̄ius p̄noīnatis. Cameram quoq; unusq;sq; p̄dictorū fulcitam
habeat expen. Collegii lectisterio uno matalatio uel cultra cooporto onio pluuiari
& lintheaminibus de tella grossa archobancho studio & palleis p̄ lecto necessa
riis. & dū ista inueterescēt expen. Collegii renouent īsartiant & restaurent secu

dum q̄ Rectori & consiliariis uidebitur expedire q̄ uero ultra p̄dicta uoluerit de
 suo p̄prio emat si sibi p̄libito uoluntatis. & cū camera sic fulcita de nouo alicui
 consignabitur. ante q̄ ei tradatur recipiens inuentariū facere d̄ p̄dictis ad Colle-
 gium p̄tinentibus & in libro ad hoc specialiter deputato in p̄sentia Rectoris &
 duorū scholarium sub pena piurii oīa p̄pria manu describere & fulcimenta p̄dic-
 ta p̄ usu suo donec in studio cōmorabitur se recepisse cōfiteri p̄ scripturā huius
 modi tēatur uel p̄ notariū Collegii d̄scribantur ut tēporis sui studii completo i
 a ipso a Colegio recedēte rationē & cōsignationem plenariam faciat d̄ p̄dictis
 omnibus fulcimentis Rectori & cōsiliariis dicte domus. & omnia que sic p̄ suo
 usu recepit tēat diligenter & fideliter conseruare und̄ si aliquid ex eis quocūq;
 fuerit depditum refartire d̄ suo p̄prio compellantur. Et si ipsius dolo uel fraud̄
 forsitan perierit uel d̄ alterius Camera aliquid furatus fuerit uel d̄ sacristia capelle
 usui aliquid dedicatū uel aliam rem q̄cūq; ad Collegiū p̄tinentē uel aī maliciose
 p̄ire p̄miserit ultra penā piurii in quā incidat ipso facto sit priuatus oī iure quod
 ad Colegio habuerit & d̄ ipso penitus expellatur & alias Rectoris arbitrio pu-
 niatur & seruare indēpne Colegio teneatur. & si illud quod sic fuerit d̄perdi-
 tum uel subtractum ualorem q̄ndēim liberaꝝ excesserit uinculis cipi lignei qd̄
 in collegio haberi uolumus mandato Rectoris mancipet nec d̄ collegio abire do-
 nec satisfecerit integraliter p̄mittatur huiusmodi detētionis tēpore pane & aq̄
 solūmodo sustentandus. Quicūq; uero supradictorū omniū & ēt officialiū
 sit Rector uel q̄salter scholaris aut capelanus de bonis collegii ultra bona illa q̄
 in hoc & aliis nostris statutis eis sunt p̄missa & concessa aliquid receperit & suis
 uisibus applicauerit: simili eciam subiacet punitōi. Concedimus tamen Re-
 ctori & consiliariis p̄libatis q̄ possint omnem supplere defectum circa facta &
 seruicia Collegii quolibet emergentia & omnia & singula facere ordiāre ac dis-
 ponere que necessitati utilitati ac comodo dicti collegii cognouerit expediri ita
 tamen q̄ aliquid d̄ possessionibus & bonis immobilibus & uiribus in ciuitate bo-
 non. eiusq; comitatu & districtu dicto collegio acquisitis & acqrendis & d̄ libris
 armariū & capelle ac aliis ornamentis uendēre distraherē donare uel quolibet alie-
 nare eciam quīs instante necessitate nullatim possint eciam si totum collegiū
 nemine discrepante in hac dispoē concurreret cū eisdem nec etiam p̄mutari nisi
 ex p̄mutatione collegio maior utilitas subsequatur & hoc cū auctoritate p̄tec-
 toris collegii & d̄creto & non aliter. Et si secus actum extiterit factoris ipsi & cō-
 sensum p̄stantes aut dantes auxilium consilium uel fauorem & in q̄tum pote-
 runt non resistētes & p̄ uiribus non obuiantes scientes & non reuellantes illis
 q̄bus collegium subicit in supradictam penam piurii & priuationis collegii & in
 carcerationis incidant ipso facto & quod contrafecerint sit irritum & inane &
 collegium seruare indēpne d̄ suo p̄prio tēantur. Vinum tamen & granum
 oleum et res alias mobiles q̄ seruando seruari non possunt libere possint uendē
 re quomodo p̄ maiori utilitate collegii eis uidebit̄ expedire et ipsorū p̄cia in neces-
 sitates et utilitates collegii et personarū ipsius conuertere scd̄m q̄ hec nostra

pena piurii

pena piurii

statuta disponūt rusticis & laboratoribus possessionum suarū de talibus cōpsta
re bene meritis & aliquid in seruitium Collegiī facientibus secundū suos labo
res remunerare quia talia sub alienationis titulo nolumus contineri: Volumus
tamen q̄ quocienscūq; aliqd graue & ponderosum fuerit expediendū Rector
die uel nocte p̄cedenti defacto illo iminenti singulos de Collegio debeat adui
sare & die sequenti p̄ sonum campane p̄ut moris est eos cōuocare ad cuius sonū
omnes in capitulo sub pena panis & aque illo die deficientibus insingenda de
beant cōuenire & in expeditione maiorū negociorū duas p̄tes Collegiī ibidem p̄
sentium uolumus concordare. In mediocribus autem obtineat q̄ maior pars
duxerit dispoēdū. Puerorū tamen uoces & si uelimus eos ut addiscant in poste
rū in omnibus actibus Collegialibus interesse nisi d̄cimū octauum annum cō
pleuerint nolumus in capitularibus actibus cōputari nec uocem aliquam obtiē
re leuiores uero expediat Rector cū suis consiliariis ne collegium d̄beat sic uexa
ri. q̄ autem sint maiora mediocria & leuiores si forte euenierit aliquid q̄stionis cō
mittimus arbitrio illoz cui Collegium submittemus. Ipsi tamen Rector & cō
siliarii & totū collegium simul aut diuisim contra huiusmodi nostra statuta face
re uel uenire aut ea modificare corrigere mutare aut eis qd̄q; d̄trahere siue adde
re uel dispensare quolibet circa ipsa uel aliquam p̄tem eorum nisi inq̄ntum ip̄a
statuta p̄miserint seu in dāpnū uel p̄iudiciū eiusdem Collegiī aliqd facere
nullatenus ualeant ymo potius sup̄ huiusmodi sit eis omnis auctoritas & potes
tas. Possessiones uero & bona mobilia & immobilia q̄ extra ciuitatem bonorū
& eius districtum acq̄siuit p̄dictus dominus Sabinē. uendē licite & tā ex pre
cio ipsoz q̄ ex pecuniis ipsi domino seu eius executioni & collegio h̄c d̄ suo d̄bi
tas quando ipse r̄cupare contingeret alias certas possessiones & bona in commita
tu & districtu bonū & libros & ornāmēta & alia p̄ utilitate dicti collegiī emer̄ pos
sint. que cū sup̄radictis bonis subiaceant simili p̄hibitioni p̄ sup̄radictas autē
penas & inhibitiones nō tollatur quominus dicti Rector consiliarii & collegiū
omnes in simul uel due p̄tes ipsoz ea que p̄ dictū dominū & eius executores uel
codicillarios seu cōmissarios eius ultime uoluntatis circa salutem anime & ho
norificētiam corporis eiusdem domini & eius ultimam uolūtatem dispositionē
ordinata sūt aut d̄clarata addita mutata correctā uel disposita auctorizare con
firmare exp̄sse aprobare & emologare in q̄ntū ad eos uigore testi seu codicillorū
dicti domini aut alias quouis iure modo uel forma p̄tineat siue metu p̄iurii uel
alicuius alterius pene licite & libere plene possint.

De infirmis & medico & eius salario & infirmaria fienda. Stat. d̄cimū nonū

Vm autem infirmis opus misericordie sit in suis infirmitatibus subueni
re. Ordinamus & statuimus q̄ si Rectorem uel de scolariis & capellāis
aliquē contingerit infirmari. p̄ recuperanda melius sanitate habeat p̄ suis neces
sariis omni die in peccūia numerata duplū eius quod pro suo uictu in piscibus o
uis uel carnibus habebat tempore sanitatis & hoc locū habeat in habentibus
b̄nficiū ecclesiasticū uel patrimoniu. Si autē esset ueri paupes non habentes alte

apoteſtate rectoſ
ſolarum.

rū supradictorū habeant omnia necessaria. Aduertat tamē Rector diligenti cau-
rela ne ubi non sit infirmitas ab aliquo confingatur q̄a alteri q̄ uerē infirmo por-
tionem suam in pecunia numerata uolumus aliq̄ tenus erogari. Et uolentes in-
firmis huiusmodi medicum non de esse uolumus q̄ domus & collegium sup̄dic-
tum habeat unū medicum salariatū salario cōpetenti. dūmodo uiginti librarū
sumam unius anni salarium non excedat. q̄ teneatur & debeat omnes infirmos
dicte domus neminē exceptando saltem semel die qualibet uisitare. circa curam
cuiuslibet & diligentiā fīdē & sollicitā adhibendo. mandantes ipsi Rectori ut in-
firmis huiusmodi p̄ familiare domus uel ubi ad hoc nō sufficiant p̄ alios expē.
Collegi ad hoc specialiter cōducendos durante infirmitatis tempore sufficiēter
faciat d̄serui. Teneaturq̄ coctus talibus infirmis pocula & cibana iuxta māda-
tū medici p̄pare. Sed quia infirmitates corporales non nūq̄ ex peccō p̄ueniunt.
Ordinamus & statuimus q̄ infirmus q̄libet si potens & ualens fuerit confiteri
infra tridū ad plus. Postq̄ in egritudine lecto iacuerit teneatur & d̄beat omnia
sua peccata pure et integraliter confiteri in forma q̄ a dei ecclesia statuitur: q̄ con-
fessoris sui testimonio constare debeat. Alicqn ex tunc donec huic nostre ordi-
nationi puerit. omnibus sup̄dictis beneficiis sit suspensus. Si uero aliquis de
collegii corpore moriatur et tanta fuerit eius paupertas q̄ libros et alia utensilia
sua uendendo nō possit comode sepeliri. uolumus q̄ de bonis collegii q̄nq̄ li-
br̄ & Bonoñ. p̄ eius exequiis d̄beant erogari in elemosinam p̄ anima dicti domi-
ui Sabinien. addicientes q̄ intra collegium uel domibus collegii ipsi collegio
p̄pingonibus ordinet una camera cū fornello siue camino & latenia in q̄ pōan-
tur duo uel tres lecti quando expediet q̄ infirmaria nuncupet. in q̄ ponantur i-
firmi. & stent donec fuerint sanitati restituti. nec alius q̄ infirmi & eorum serui-
tores in dicta camera collocetur nec aliorū usui d̄putetur.

De assignatione camerarum & mutationibus earū nō fiendū ubi eas in Recto-
rem eligatur. uel p̄pter aliq̄ causam iustam alicui cōcedat Stat. uicesimū.

Tem ne contempiones & rixe p̄pter camerarū optationem seu p̄mutati-
onem aliq̄liter oriantur. p̄senti statuto duximus declarandū. q̄ camera su-
p̄rior a sinistris intrando iuxta scolā cū suis fulcimentis & monitionibus sit sē-
per Rectoris donec in officio p̄manebit. alia camera etiam sup̄rior q̄ est iuxta ar-
marium librorū in dextra pte & maior que est subtrus eam & sex alie p̄ue q̄ post
illam sup̄iorem usq̄ ad latinā imediate sequūtur. theologis d̄putetur. Came-
re uero sex p̄ue q̄ imediate sequūtur in pte sinistra post illam Rectoris. & sex
alie maioris q̄ sunt circūcirca tinellum. & tres alie ēt d̄ maioribus q̄ sunt in clau-
stro inferiori in pte sinistra iuxta capellam. & r̄s alie q̄ sunt circa canapam. sēp
studentibus in iur canonico d̄beant assignari. Alie uero tr̄s p̄ue q̄ ad dictas tr̄s
circa canapam continuat. & illa p̄ua que est subtrus cameram magistri d̄puten-
tur medicis. Quatuor uero p̄ue imediate sequentes capellani debeant assi-

gnari. Illa uero q̄ est subtrufcalam ycononio. & illa que est ppe cognam dimit-
tatur p coquo & foliardo. parua uero camera q̄ est in uia p quam itur ad latrin-
as inferiores. pro canapio. que autem est iuxta latrinas inferiores extra claustru
fit p seruitoribus domus & omnibus phibemus sub pena priuationis totius
puiſionis q̄ diu in contumacia pmanebunt ne optationes mutationes faciant
auctoritate ppria camerarū. Sed qlibet in ea camera que sibi assignata erit sue
tempore receptionis suū cōpleat cursū studiū absq; alia mutatione: nisi forte con-
tingeret aliquem de Collegii corpore in Rectorem assumi tūc transeat ad came-
ram Rectoris usui dputatam. & si ille q tunc officium rectoratus compleuerit
studens remanserit in collegio. transeat ad meliorem que p tuuc in sua uacau-
erit facultate. uel si nulla p tunc uacaret ad illam quam ille nouus Rector dimit-
ter. si alterius esset facultatis uel aliam q̄cūq; uacantem mutandus ad primam
q̄ in sua uacauerit facultate. Et si contingeret Rectorem de extra Collegium as-
sumi. & omnes camere tūc temporis essent plene ne pp officiū Rectoratus qd il-
le exercuit in quo forte collegio utilit̄ deseruiuit de domo taliter expellatur. cū
officiū suū nūq̄ alicui debeat esse dampnosum assignetur sibi camera ycononii
& ycononius transeat ad cameram canaparii. restit uendus ad primam cameram
q̄ in sua uacauerit facultate. & tūc ycononius redeat ad suam. Camera uero ma-
ior q̄ est iuxta librariam theologis assignatam. detur semp magistro in sacra pa-
gina. uel si magister non fuerit bachalario q in nostro Collegio catedram tenu-
erit. quibus deficientibus antiquori studētī in teheologia qui magistro uel bacha-
lario cedere teneatur. de aliis uero scolariis omnibus cuiuscūq; facultatis exi-
stant si ppter infirmitatem uel aliq̄ iuxtam causam aliam q̄ Rectoris arbitrio
cōmittimus. ad aliam camerā in sua facultate uacantem uoluerit transire & sue
facere mutationē possit d̄ licentia Rectoris q pro tempore gubernabit. auctori-
tate ppria nūq̄ pro ut supius est exp̄ssum.

De electione Rectoris & consiliarioꝝ ac de omnibus aliis q̄ predictam electi-
onem tangunt post iuramentum p̄stitum confirmatione ac consiliarioꝝ electio-
ne & iuramento eorum & aliorum tam scolariū q̄ officialium.

Tem ordinamus & statuimus q̄ Rector dbeat eligi in Kalendis may sic q̄
dicta die omnes & singuli de dicto Collegio q̄ Bonoñ. p̄ntes tunc tempo-
ris erūt. in mane post missam q̄ dicitur in aurora in unum sub pena p̄iurii dbe-
ant conuenire. ita q̄ hora p homine interpellet. & eis in unum cōuenientibus
in domo p actibus capitularibus deputata p antiquorem ex capellanis r̄cipiat a
singulis iuramentum. q̄ omni r̄moto comodo pprio odio uel amore illum in
Rectorem elligent. quem p bono r̄gimine & gubernatione dicti Collegii pso-
narū & bonorū ipsius in conscientia sua c̄diderunt & reputant meliorem & po-
stea habito int̄ eos diligenti tractatu de futuri electione Rectoris p cedulas ut
moris est in uniuersitate studiū generalis ad electionem pcedat eiusdē. & ipsis

cedulis p dictum capellanū receptis iuret in manibus unius consiliarioꝝ qꝫ cir-
 ca hoc fideliter se habebit. & tūc ille in quem plures cedule concordabunt. ipso
 iure reputetur & habeatur electus. qꝫ eodem die sub pena priuationis omnis iu-
 ris qd in collegio habeat quam secus faciendo incurrat penitus ipso facto cōsen-
 tire necessario teneat nec in hac pte aliqua excusatio seu exceptio. dūmodo ui-
 cesimū qntum sue etatis annū attingent. & clericus extiterit admittat. qꝫ i isto
 collegio p ut in plurimū erit maior numꝛus clericorꝝ. & laicis clericos obseqn-
 di manet necessitas non auctoritas iꝑerando. Si uero in dicto Collegio ad huius-
 modi officium aliquis non repitur ydoneus tunc iꝑi d collegio aliquē yspanū y-
 doneū si tale Bononē esse contingat sup hoc regere. & si acceptare uell & dictū
 officiū. iꝑsum eligere ualeant secundū formam supius ordinatam. qꝫ electione
 sicut pmititur celebrata. die immediate seqnti. Consiliarii qui tunc temporis
 erunt iꝑsum electum una cū cedulis electionis. illi cui electionis cōfirmatio cō-
 mittetur debeant fideliter p̄sentare. & cū instantia postulare qꝫ sic electū in dic-
 to officio placeat confirmare. qui uisa electionē & p̄sentatione p̄dictis recepto
 qꝫ a sic electo prius corporali ad sancta dei Euangelia iuramento qꝫ huiusmodi
 statuta bona fidē totoꝝ posse suo inuiolabiliter obseruabit & quat. in eo erit fa-
 ci & ab aliis obseruari. Et cōmissū sibi officiū & administrationē omni odio ꝑci-
 bus ꝑcio & amore post positis & omni fraudē exclusa fideliter exercebit iura & li-
 bertates Collegii d̄fend & qꝫū possibile sibi erit & bona iꝑsius fideliter conserua-
 bit omnes introitus & prouentus expensas & exitus dicte domus d̄scrib & seu d̄-
 scribi faci & ordinate & d̄ sua administratione redd & d̄bitam & plenariam ra-
 tionem p ut iꝑerius disponetur Eūdem in rectore tēatur & d̄beat sine difficultate
 aliqua confirmare. nisi forte ex aliqꝫ iusta & rationabili causa confirmationem
 huiusmodi ducēt d̄negandam. tunc ista electione sic cassata eligēdi alium illi
 d Collegio habeant potestātē in qua obseruent omnia qꝫ supius sunt exp̄ssa. Et
 si forte maliciose ulꝫ ꝑpter discordias ultra d̄cem dies p̄dictos scolares diferatur
 iꝑse solus ad quē confirmatio expectabit siñ alia electione ea uice tantum proui-
 dat d̄ Rectore dum tamē prouidat d̄ yspano siue d̄ collegii corpori siue extra. a-
 lium enim qꝫ yspanum Rectore uel consiliarium esse penitus ꝑhibemus p ut
 in statutis aliis est exp̄ssum. Si tamē aliquem maiorē. xx. annorum d̄ domo d̄
 Albornocio contingat Bononē tunc temporis cōmorari tunc sibi tantum d̄be-
 at dicta electio ut p̄mittitur p̄sentari & iꝑse solus confirmari prouidēdi & faci-
 endi omnia sup̄dicta habeat liberam potestatem. confirmatione uero Electiōis
 secuta uel alia prouisiōn p̄ ut supius est exp̄ssum. om̄s & singuli scolais dicti
 Collegii Capellani officiales & alii seruitores sint astricti sub pena priuationis
 Collegii nouo Rectori prestare ad sancta d̄i Euangelia iuramētum qꝫ sibi pare-
 bunt in licitis & honestis quo prestatō cam̄ra clauēs collegii & omnia illa qꝫ
 Expectant ad Rectorem in continenti d̄beant assignari ꝑ illos apud quos tunc
 tꝑris cōseruantur. & iꝑse cum nōr. collegii recipe & ꝑ eundem d̄ omnibus ad
 Collegium pertinentibus inuentarium facere tñatur. In Festo iūo inuentiōis

sancte crucis sequenti singuli d' collegio d'beant sub pena p'urii cōueniri hora
& loco p' electione Rectoris d'putatis & consiliarios eligere p' cedulas sicut dic-
tum est d' electione Rectoris. Qui consilarii in manibus Rectoris tactis sacro
sanctis euangelis iurare d'beant q' huiusmodi statuta bona fid' pcurabunt pro
posse obseruari obseruabūt & obseruari facient q̄tum ad ipsos expectet offici-
um & officiū eis cōmissum tam in consulendo q̄ in aliis fideliter odio amore pre-
cio & precibus cessantibus exercebunt. Statuentes q' eligendi in consiliarios ad-
minus uicesimū annū sue etatis attingant. Rector uero q̄ntūcūq; fuerit suffici-
ens nō possit in officio stare ultra continuū biennium nisi forsan alius ydone-
us rep'ri non possit q̄a tūc ipso uolente possit eligi pro tertio anno .uel d' uolun-
tate domini Fernandi Archiepi yspalē. & domini Gometii uel alterius ipsos
pcessent uoluntate. Quibus concedimus posse d' Rectore q̄docūq; eis uidebit
puidere sine p'uidicio tamē electi p' collegiū si contingeret ante ipsos uel alte-
rius ipsos Prouisionem electionem celebrari nisi ante tempus electionis p' ali-
quem de supradictis dominis intimaretur collegio q' ad electionem nō pcedat
cū ipsi intendant d' rectore puidere uel iam prouiderint q̄a tūc nolumus q' pce-
datur ad electionem sed expectetur p' ipsos p'uisus p' tres menses pro qbus eligat
unus uicerector qui d'beat p'uiso q̄docūq; infradictum tempus triū mensium
uenienti cedere. Et si infra tres menses a die uacationis rectoris ubi talis intima-
tio esset facta collegio talis p'uisus nō uenerit ne collegium detrimentū patiat
collegium pcedat ad electionem rectoris in forma supius tradita cuius officiū
durat usq; ad tempus p' ista statuta ordinatū ad eligendū rectorem . q̄a in Klen-
dis may uolumus semp fieri electionem siue fiat d' eo qui fuerit siue d' alio . &
electio cōtra p'missa facta sit ipso iure nulla . addicientes q' supradicti domini.
Archiepiscopus & Gometius & ipsos quilibet possint Rectores per eos siue per
electionem collegii absumptos si in officio d'linqrit punire corrigere & castigare
& iusta causa interueniēte priuare officio si pro collegii utilitate eis uel ipso & al-
teri uidbitur expediri . p hoc autem uolumus semel punitū p altere ipsorū d' eo-
dem delicto posse p' alium puniri. Rector sit q' maturus moribus in agilibus
practicus in gubernatione & administratione sollicitus ut sicut alios honore p-
cellit sic etiam uirtutibus antecedit possit q' audire theologiam uel canones
uel ēt non audire prohibito uolūtatis dūmō officium suum bene sollicite & fide-
liter exequatur. & ne prop' curas multas quas in officio sustinbit forte nimium
grauaretur uolumus qd possit aliq d' expediēdis aliis cōmittere de collegio uel
etiam capellanis & ipsi tēantur sibi penitus obedire.

De ratione administratorum reddēda p' Rectorē & consiliarios in festo omni-
um sanctorum & in fine officii ipsorum. Statutum uicesimū secundum

T quia uillicus reddere tētur rationē sue uillicationis . Statuimus q' omni
anno Rector & consilarii d' omnibus rēptis Expēsis gestis & admini-

stratis p eos bis in anno uidelicet in festo omnium factore duobus sindicis ad
 examinandas rationes ipsorum p collegium specialiter deputandis siue de ipsius
 collegii corpore siue extra & in fine sui officii Rectori & consiliariis nouis & du-
 obus sindicis p collegiū eligendis rationē & compotum uniuersalem redderē
 neantur. Et tam q sunt redituri rationes q̄ q recepturi ad dandū & recipiendum
 teneantur infra mensem a die finiti officii computando sub pena priu-
 uationis prouisionis unius anni quam receperunt uel recepturi sunt quas peās
 ipsos uel ipsorum alterum qui reddere uel recipere debuerint incurrere uolumus
 ipso facto. nihilominus p illum cui collegium subicietur ad predicta cōpellantē
 & rationibus examinatis tam in primo q̄ in secūdo termino p supradictos sin-
 dicos diligenter in presentia collegii examinantes ipsi fatiant relationem & in
 primo termino notentur defectus & negligentie. In secundo uero q̄do totius ā
 ni rationes uidebuntur si reperi fuerint bene & fideliter officium exercuisse &
 plenam cū solutione reddiderint rationem p collegium uel maiorem prem ip-
 sius sine difficultate aliqua absoluantur nisi aliquis de collegio errorem calculi
 & aliam iustam causam allegaret q̄re non dbeat fieri absolutio Rectoris qa tunc
 uolumus q̄ requiratur ille cui collegium submittet q̄ auditis rationibus utri-
 usq̄ declarat absolutionem ipsius Rectoris fiendam differendam uel denegan-
 dam iusticia mediante. Si uero reperi fuerint in fraude aliq̄ siue dolo uel notabi-
 li negligentia preter alias penas contra sic dlinquentes in statutis contentas p
 ipsum Collegium acius puniantur. In punitione tamē Rectoris collegiū con-
 silium requirere & sequi teneantur illius cui collegium subicietur. omnium enim
 officialium aliorū & aliqd de bonis collegii administrancium rationes & admi-
 nistraciones uideantur & examinentur per rectorem & consiliarios absolucoēs
 uero & gerationes semper fiat sicut supius est expressum.

Quod nullus possit forensem aliquem in collegio conuiuare. exceptis illis p
 sonis de quibus in statuto presēti canetur.

Item prohibemus omnibus de Collegio uel capellanis officialibus & famili-
 aribus dicte domus ut nullus in ipsa domo possit aliquem forensem con-
 uitare ad prandium uel ad cenam nec d̄ nocte ad dormiendum r̄tinere nisi esset
 d̄ sanguine domini Sabiniēn uel prelati q̄ fuerunt ipsius domini Sabiniēn. com-
 mensales cū uno familiari pro quolibet. uel nisi frater uel consanguineus alicuius
 ius d̄ Collegio uenerint ipsum uisitarum uel ex aliqua alia iusta & rationabili ca-
 usa quam in arbitrio Rectoris dimittimus ipsius conscientiam onerantes esset
 hoc alicui p̄mittendū. Tūc d̄ licentia Rectoris petita primitus & obtēta possit
 quilibet talē coniunctam psonam & alias hōn̄stam conuitarē & ad prandium &
 ad cenam & ad dormiēdum r̄tinere solum p tres dies naturales. dummodo con-
 uiuia fiant expēn. & i camera conuiuantis. Alium enim q̄ Rectorē expē. colle-
 gii & i tinello comūi nolumus aliquem posse cōuiuare ipse enim possit magist̄
 cū suo socio & etiam bachalariū similiter cū socio qui i theologia regent cathe-
 di

dram magistrale uel doctorem alicuius d[omi]ni collegio eciam cū uno socio cū ipsū
contingat subire examen uel etiam doctorari expen[sa]. collegiū & in comuni refec
torio conuiuare eciam alias honestas p[er]sonas p[er] ut utilitari & honestari colle
giū uiderit expedire sup[er] quo ipsius conscientiam oneramus. Si tamen aliquis di
cti collegi uel eciam capellanus gradum ueller suscipere doctorem tunc expen
p[ro]p[ri]is possit quot uoluerit illo die & in comuni refectorio conuitare possit ta
men Rector si ei uidbitur p[ro]uidere sibi de pane usq[ue] ad unū corbē de uino usq[ue]
ad duos & non ultra. Rusticos uero & alios laboratores opas suas in seruitio col
legiū impendentes sub p[re]dictis p[ro]hibitionibus nolumus aliquo modo comp[re]hendi
qa tales non est dubiū debere expen[sa]. collegiū conuiuari.

De custodia liberie & totius domus ac punitione illor[um] qui furtiue aliquid
subtraxerint. Statutum uicesimum quartum.

Item statuimus q[uo]d ultra clauū fidelem clausuram d[omi]ni qua in sequentibus
mentio specialis habetur ad armari libror[um] & totius domus custodiam u
nus dictorum capellanorū uel scolarium alternatis uicibus p[er] hebdomadas uel
dies diuidendo usq[ue] ad tercias q[ua]n[do] de scolis intrantes ordinarie reuertuntur ima
neat omni die & similiter quociens collegium ire contingeret ad sermonē uel
extra domū ubilibet congregari. uel Rector & consilarii circa huiusmodi custo
diam p[ro]uideant aliter p[er] ut eis uidebitur expediri. Caueat tamen ne ob ipsius
custodie d[ef]ectū Collegio possit similiter aliquid euenire q[uo]d eis nouerint imputan
dum. uolumus eciam q[uo]d si aliquis d[omi]ni scolaribus capellanis uel seruitonibus dicte do
mus panem uinum uel carnes de bonis collegiū uel rē aliq[uam] alicuius socior[um] furtiue
subtraxerit uel hoc fieri consenserit uel consilium aut fauorem d[omi]nerit uel sciue
rit. & Rectori non reuellerit facientem ultra emendam ad quam lesio principa
lis subtrahens teneatur ipse & omnes alii p[er]uisione unius anni sint ipso facto pri
uati. Et si interim repiatur in d[omi]no simili idē furans de collegio pronus expel
lat[ur] & si eciam res primo subtracta ualore excederet lib[er]or[um] quindecim Bon[on]ia. ultra
penam priuati in quam incidat ipso facto sit priuatus omni iure quod ad Colle
gium habuerit & post satisfactionem rei furate de ipso Collegio nullatenus ex
pellat[ur] circa q[uo]d ille ordo obseruetur qui supra statuto decimo octauo est in ma
teria simili ordinatus.

De conseruatione pecuniarum & instrumentorū & aliarum scripturar[um] col
legiū & de inuentariis fiendis de rebus collegiū Statutū decimū quintū.

T[er]tia conseruationi iurū & peccuniar[um] collegiū cū magna cautela expedit
prouideri Ordinamus & statuimus q[uo]d in sacristia dicte domus sit sēp una
fortis archa in q[u]a infra omnia priuilegia & scripture auctentica dicti collegiū et
peccunia reponant[ur] & fideliter conseruent[ur] que archa claudatur diuersis clauibus
quinq[ue] sine quibus omnibus non ualeat apiri quarum uiam teneat Rector &

ex consiliariis quatuor supradictis quilibet etiam unam ex instrumentis tamē & privilegiis originalia ponantur in muro in loco ad hoc in dicta sacristia deputato que nunquam apiatur sine magna & graui necessitate secundum quod ordinauit predictus dominus Sabinien. Copie uero ipsorum omnes autenticate & solempniter in sinuate in archa supradicta reponantur & debeant fideliter conseruari ut cum expediens fuerit propter aliquam collegii questionem facilliter producantur. Alias nisi si necessitas urgentissima immineret de archa nullatenus extrahantur Et eo casu caueant acerrime Rector & consilarii supradicti quod necessitate expedita quicquid citius & uelocius poterunt reportentur. & in dicta archa solliciti & cum diligentia reponant. ne pro negligentia aliquid amittatur sub pena priuationis medietatis pensionum suarum unius anni in quam incidant ipso facto & nihilominus instrumentum quod depositum fuerit si de periculo collo haberi non poterit expensis ipsorum de comunis bononie memorialibus habeatur & in loco debito reponatur. Item uolumus ultra hoc quod fiat unus liber de pergameno in quo omnia privilegia instrumenta & scripture autentice dicti Collegii ad litteram registrentur. & cum aliis libris in armario catenetur ut ad tale registrum per declarandis dubiis si qua in predictis emergerint recurratur & quilibet de collegio possit de uinibus suis esse plenarie informatus. Item sigilla dicti collegii in dicta archa semper debeant conseruari & caueant diligenter ne indiscrète indeliberate littera aliqua sigillo Collegii sigilletur quia forte in futuro in dampnum collegii redundat & nec unquam littera aliqua sigilletur quod in presentia collegii primitus non legatur & sigillationi maior pars collegii debeant consentire. & Rector cum consiliariis uel maiori parte ipsorum in littera se subscribere nisi forte esset littere ad quas mittendas per statuta huiusmodi astringuntur. tales possit Rector cum consiliariis uel ipsorum maiori parte etiam contradicente toto collegio expediri uel nisi essent littere quod per collegium aliis mitterentur per eorum negociis non preiudicialibus collegio quia si de uoluntate collegii precesserint non fiat subscriptio supradicta. Fiant insuper tria inuentaria in pergameno in uno quorum omnes libri diuinorum officiorum per ordinem describantur. Calices paramenta ecclesiastica ornamenta & omnia alia que pertinent ad capellam & libri omnes liberarie seu armarii dicte domus. In secundo omnia privilegia littere instrumenta domus stationes predia possessiones cum suis confinibus & latus & iura quelibet census & puentus singuli per ordinem describantur. In tertio uero uasa utensilia suppellectilia & Res mobiles dicte domus ubicumque sint siue in collegio siue in domibus & stationibus siue in prediis & possessionibus cum nominibus illorum penitus quos Res ipse extiterint seu quibus noniter fuerint assignate fideliter describantur. Que inuentaria in archa predicta cum instrumentis aliis conseruentur & cum istis inuentariis Rectoribus nouis in principio officii ipsorum singula assignentur & dicta inuentaria ter in anno coram omnibus de Collegio per ordinem plegantur & tunc que de nouo habita & acquisita per se & illa que consupra uel predicta forent Similiter per se sub forma publica describantur. Illos quorum negligentia uel dolo predicta fuerint ad Restitutionem uel emendam penitus condempnentur.

pellendo in forma qua supius in statutis aliis est expressum. Si autem contigerit aliquid de hiis q̄ scripta sunt in inuentariis prelibatis recipi & alicui de collegio uel alteri ex necessitate aliqua assignari illud p̄dantem & recipientē scribatur & ex qua causa & quibus p̄sentibus. Et quibus anno mense die & ex cuius mandato traditum fuerit ut comodius repeti possit si in restitutione resistētia aliqua cōmittatur. Et ad p̄dicta inuentaria fieri facienda teneantur Rector & cōsiliarii sub debito iuramenti.

Quid si ultra expen. ordinatas d̄ bonis Collegiū aliqd sup̄fuerit sit faciendū & si aliqd difficultatis emerſerit circa aliqs p̄dictorū p̄ quas sit terminandum hic disponitur

Statutum uicesimum sextum.

Tem q̄a consideratis huiusmodi collegii piis operibus speramus facultates ipsius cū dei adiutorio augmentari ordinamus & statuimus q̄ quid qd ex fructibus bonorū dicti collegii ultra expen. necessarias sup̄fuerit thesauro dicti collegii aurescat. & in archa comuni de qua supius dictum est fideliter conseruetur tam diu donec ad sūmam sit p̄uentum duorū milium ducatorū. & tunc p̄ Rectorem & consiliarios conscia prius sup̄ hoc Collegio facta emanent p̄ dicta domo aliquę utiles possessiones pro illis piis operibus d̄ q̄bus inferius disponē uel emanent p̄ament a libri & alia necessaria p̄ Capella uel alii libri pro armario & quecūq; necessaria pro Collegio uel edificia collegii domorū & possessionum ipsius restaurentur uel si expediens fuerit de nouo edificentur & omnia sup̄dicta fieri possint anteq̄ ad dictū numerum sit peruentum quocienscūq; Rectori & consiliariis uidebitur expedire & collegio comode fuerit possibile. Si autē bona redditus & p̄uentus dicti collegii in tantum augmentari contingat q̄ scholaribus pluribus sufficere bene possint quia infra corpus collegii plures q̄ supius disposuerimus propter d̄fectum camerae comode habitare non possint. Ordinamus & statuimus q̄ scholaribus paupibus de yspania in Bonon. studio addiscentibus in quacūq; licita facultate in elemosinam erogetur p̄ animabus dicti domini Sabinen. & suorū media portio cuilibet eius quod in cibo & potu datur infra collegium esistenti & in hac elemosina yspani de domo serenissimi principis domini Regis nostri Castelle & legionis yspanis omnibus aliis preponantur. Post illos illi d̄ regnis domini Regis aragonum. Post illos portugalenses. post quos sequuntur nauarii. Si uero nulli tales possent. Bonon. rep̄ri. hec elemosina aliis scholaribus paupibus erroget & ytaliciis p̄cipue inter quos constat dictum dominum honores multos & utilitates maximas habuisse & eciam ubi scholares pauperes forte non essent. elemosine fiant hospitalibus monasteriis & religiosis honestis p̄sonis & aliis piis opibus secūdum q̄ illi cui Collegiū submittimus & Rectori & consiliariis p̄ salute animarum dicti dñi & suorū salubrius uidēbit conuenire hoc p̄misso q̄ existentes infra corpus Collegii in hiis q̄ habere debent secūdum horum statutorum dispositionem p̄dictas elemosinas nullatenus defraudent: & q̄ p̄ Rectorem & consiliarios & sub isto p̄textu seruire possint amicis uel ipsorum consanguineis tales elemosine nullatenus consignā

tur. Si uero utrū collegium sup̄ habundet uel circa p̄dicta uel aliquod p̄dicto-
rum uel circa administrationem bonorum dicti collegii aliqd dubii uel difficul-
tatis emerferit uolumus q̄ p̄ illū cui collegium submittemus & illum qui d̄ fā-
guine dicti domini Sabinē bonoñ in studio tunc temporis cōmorabitur diffi-
cultas huiusmodi sopiatur. Si uero de sanguine tunc temporis nullus esset i lo-
co eius duo doctores in iure canonico actu legentes & in lectura antiquiores suc-
cedant in huiusmodi potestate qui una cum sup̄radicto cui collegium submitte-
mus huiusmodi dubia habeant declarare ad quorum d̄clarationes & determi-
nationes humiliter obediendas & effectualiter adimplendas Rectorem consiliari-
os & totum collegium astringi uolumus & teneri.

De electione theologorū & regentia cathedre ac reuelatione illorum q̄ circa
lecturas occupantur & d̄ uerbo dī p̄ponendo Stat. uicesimum septimum.

Item circa regimē theologorū ordinamus & statuimus q̄ nullus magi-
ster uel bachalarius possit assumi ad lecturam aliquam in hac domo nisi a
Rectore consiliariis & collegio eligatur. Et cū quis d̄ Collegio fuerit habilis ad
legendū uel pro forma uel exercicio legere uoluerit etiam si minus sufficiens fu-
erit q̄ extraneus nullus a Collegio alienus possit ibi legere concurrendo in lectur-
a cum collegiali uel in hora ita q̄ honor uel lectura ipsius d̄ collegio in aliquo
modo turbet. Si uero p̄p̄ insufficientiam illorū de collegio forensē aliquem ad
lecturam aliq̄ contingat assumi ante q̄ legere p̄mittat in p̄ntia Rectoris & ma-
ioris p̄tis collegii iurabit ad sancta dei euangelia q̄ in q̄tum poterit semp̄ p̄cura-
bit utilitatem collegii & honorem & q̄ de regētia cathedre magistralis nō plus
se impediet q̄ ipsi collegio sit acceptum d̄ quo sacramento fiat auctērica scrip-
tura si Rectori & consiliariis uidebitur expedire. Itē uolumus q̄ nullus ibidem
possit p̄ forma legere extualiter cum hoc ad collegii non cedat honorem. Itē
cum magister uel bachalarius aliquis de collegio fuerit regēs. scolares theologi
& artiste ad faciendas colationes & eundem secū ad disputationes & ad alios
actus publicos q̄ in studio fient p̄ alios bachalarios & magistros tēnantur. Et in-
obedientes & d̄linquentes circa hoc Rector puniet & castiget iusta ipsius magi-
stri uel bachalarii r̄latione nisi a ueritate d̄uiaret & ex rancore aliquo singulari
& quia tales magistri & bachalarii & in aliis legentes circa Lecturam & actus
studiosos nimium fatigantur: uolumus q̄ rector quanto plus honestius pote-
rit ipsos reluet & a cerimonialibus & aliis curis & sollicitudinibus ipsos a studio
retrahentibus. Item ut ipsi scolares theologi modū & securitatem p̄ponendo
uerbum dei assument uolumus q̄ post q̄ p̄ quatuor annos audiuerint theologi-
am diebus dominicis & festiuis solempnibus hora naturali inter se ipsos ad in-
star religiosorū uerbum dei p̄ponant quilibet sua uice pro ut eis altissimus mi-
nistrabit & ad hoc scolares alias facultatum admittantur si uoluerint interesse

Quibus temporibus Scolars debent confiten & corpus domini recipere &

quā pena si aliqui contrafecerint sunt puniendi Stat. uicesimū octauum.

Item ga iuxta sapientis sententiam timor domini est initium sapientie & in malivolem animam non introibit sapientia. ne habitabit in corporē subdito peccatis. Ordinamus & statuimus ut quilibet capellanoꝝ & scoliarium p̄dictorum saltem bis in anno omnia sua peccata Rectori prochie dicte domus uel alteri ydoneo sacerdoti deuote confiteantur in forma qua ab ecclesia impaf in principio uidelicet studii & in q̄dragesima & alias pluries si uoluerit p̄ ut eis dominus duxerit inspirandum Et saltem bis in anno in natiuitate & in resurrectione dñi sumat sanctissimum corpus dei q̄bus diebus si infirmitate uel alia iusta causa fuerit impeditus recipere corpus xpi diebus p̄ximis recipere teneatur & fide hoc a Rectori suspectus extiterit teneatur sibi fidem facere p̄ cedulam p̄f biteri confitentis & dictum corpus domini sibi tradentis uel per alios testes ydoneos uel legitimos qui autem in confessione bis ut predicitur facienda cessauerit uel in receptione corporis domini nostri iusto impedimento cessante defecerit priā uice sit ipso facto priuatus rotius anni prouisione. secūda prouisiōe & uelibus sit priuatus. tertia uero uice defectus sit priuatus omni comodo domus & collegii prelibati & de ipso penitus expellatur.

De personis que possunt collegium intrare ad audienda diuina officia uel uisitationem faciendam & punitione illorū qui mulierem aliquam intromiserit.

Statutum uicesimum nonum

Item ordinamus & statuimus q̄ in capella dicte domus ad diuina officia audienda ultra illos de domo possint quicūq; alii siue fuerint clerici siue laici conuenire dum tamen ex hoc nulli preiudicium generetur. Et quia mulier ē caput peccati. arma dyaboli. expulsio paradisi. & corruptio legis antique & p̄pterea omnis eius conuersatio sit diligentius euitanda interdiciamus & inhibemus expresse ne aliquis mulieres aliquas quantumcūq; honestas in dicto Collegio audeat modo aliquo introducere. Et si secus fecerit grauiter a Rectore puniatur nisi forte mater uel soror uel tales p̄sone inter quas naturale fedus nichil permittit seui crimini suscipari ueniret aliquem uisitarum tunc de licentia rectoris prius petita & obtena tales introduci possint p̄ eas conjunctos & ad tempus breue & publice retineri ad pernotandū nunq̄ q̄rūcumq; sint coniuucte persone unde quicūq; sit ille Rector uel quis alter qui ad pernotandum in dicto collegio mulierem aliq̄ retinuerit eciam si mater esset uel soror uel alia q̄tuncūq; conjuncta p̄sona uel uitium carnis ibidem cū aliqua p̄petrauerit ultra penam p̄ iurii in q̄m incidat ipso facto sit priuatus omni iure quod ad Collegiū habuerit & de ipso protinus expellatur. p̄mittimus tamen q̄ d̄ licentia Rectoris mulieres antique uel saltem tales d̄ q̄bus uerisimiliter n̄ possit suspicari finistꝝ possint intrare ad seruiedum scholaribus infirmis si eis necessarium uel expediēs erit.

De actibus exercēdis p̄ ipsos scolares tam in lectionibus q̄ in disputationi

bus & q̄ nullus possit esse Rector uel uice Rector studii generalis Statutū. xxx.

Item q̄a ex actibus frequentatis habitus generatur. Ordinamus q̄ om̄s & singuli scolares collegii intrent omni die ad lectiones suas ordinarias nisi legitima causa impediatur. Qui uero contrafecerit penam unius anconitani incurrat in remissibilem uolentes insup̄ q̄ d̄ yeme diebus q̄bus non intratur de estate uero die quolibet prandio sumpro uel alias put Rectori magis uidebitur expedire scolares & capellani audientes p̄ se cōueniant d̄ qualibet facultate & de mandato ipsius Rectoris pponant in facultate sua aliquam q̄stionē que ordinate & modeste inter ipsos studentes disputetur Et si questionem proponens euadere argumentum forsitam ignoraret alter aptior de cōsociis cui hoc Rector mandauerit illum pro posse defendere teneatur. Et quia aliquando minus de tempore pditur non diu stet in q̄stione ad mandatum Rectoris desistat arguens uel respondens. Eligendi autem horas disputationum huiusmodi contrafacientes scandalosos uel inobedientes puniendi potestatem in Rectoris arbitrio uolumus remanere ipsosq; scolares & eciam capellanos in domino exortamur q̄ circa honestatem studium & uirtutes utiliter inualescant non uagentur per ciuitatem sed stent in domo & in studiis suis curiose uacent quia secundū Ieronimum clericum facit sollicitudo nō publicum. unde ne habeant occasiōē a studio d̄uiandi. nolumus q̄ aliqs de dictis scolariis uel eciam capellanis possit cē Rector uel uice rector studii generalis aut exercere aliquod officium p̄ter officia dicte domus. possint tamen scolares & capellani esse cōsiliarii studii si eligant.

Quis ordo sit tenendus si redditus & p̄uentus Collegii contingat attenuari.

Statutum tricesimum primum.

Item licet prefactum collegium sufficienter dei gratia sit dotatum tamen quia sicut experientia docet cotidie tempora uariantur & multi incipinati casus emergunt p̄mittimus q̄ si p̄p̄ sterilitatē temporis gueraꝝ discrimina uel aliam superuenientem causam ipsius redditus & p̄uentus in tātū quod absit attenuari contingat q̄ ad expē. quas hec statuta disponunt ipsi collegio sufficere non ualeant competēter q̄ d̄ pecunia q̄ erit in thesauro dicte domus dum tamen non sit de pecuniis uel bonis que imanserunt in hereditate. q̄a illas expēdi omnino nolumus in possessionibus moderate fiant expense. prout Rectori & consiliariis uidebit̄ oportunum. q̄ expēse tam ordinarie q̄ extra ordinarie si dictus thesaurus nō sufficiat p̄ tempore quantū honeste fieri poterit īstringant̄. sed si hec omnia forte non sufficerēt tunc expense extraordinarie primo. secundo solum p̄uisiones. tertio salaria Rectoris & consiliariorū. iudici. & eciam famulorū & eciam aliorū officialium subtrahant̄. d̄inde uestes omnium quibus omnibus non sufficiētibus. licitum sit Rectori & consiliariis cū consilio illorum quibus infra Collegium submittemus. q̄bus d̄ huiusmodi p̄uentuum tenuitate p̄ ipsos consiliarios & Rectorem sufficiens fiat fids̄. d̄ cōgratio huiusmōi ad tempus scolars aliquos amouere d̄ minus utilibus & ad studiū minus aptis

sup quo eorū conscientias oneramus. qbus uolnmus & mandamus irrefragabi
liter obediri sub pena piurii .

De custodia librorū & librerie & q fiat tabula in qua omnes libri conscribā
tur & punitione illius uel illoz qui aliquid furtiue subtraxerint .Sta. xxxii.

Tem cū librorum preciosissimus sit thesaurus .& p tanto cū sūma dili gē
tia conseruandus . Ordinamus & statuimus. ut in libraria uel in librorum
armario ad hoc iam ordinato p banchas seriatim locatas omnes libri iuxta ordi
nationem & mandatum prefacti domini nostri dicto collegio p nos dati . uel p
ipsum collegium emendi . ponantur seriatim secundum singulas facultates . &
iuxta religiosoz modum p ordinem catenent . & ipsa ferra catena tenentia in
banchis singulis duabus clauibus si fieri potest claudantur . q̄ clauēs i archa co
muni de qua supius dictum est ponantur . & omni diligentia conseruentur & fi
at eciam tabula in qua omnes libri contenti inqbus libet uoluminibus p ordinē
describantur cum eorū principiis atq; fine . & iuxta armarii ianuam affigatur si
cut est de more in aliis liberariis . & nullus dictoz librorū extra huiusmodi ar
marium extrahi possit . nisi forte p ipso aptando & preparando . nec alicui co
modari siue intra collegium uel extra quocumq; quesito colore . Quicūq; uero
consentire presumpserit Rector consiliarius uel quis alter . ut liber aliquis de p
dictis alicui mutuetur . uel si de catenis ipsis & ferreis aliqliter extrahatur in pe
nam piurii incidat ipso facto . & nichilominus si liber fuerit pditus . consentiē
tes omnes collegium seruare indempne de suo pprio teneantur . & donec satisf
fecerint sint priuati uictu & uestitu & omnibus emolumentis que eis debentur
a collegio . dicte uero liberarie uel armarii Rector & quilibet ex consiliariis habe
at clauem similem : ut diebus & horis ad hoc p eos concorditer ordinatis libra
ria ipsa ualeat p eorū quemlibet apiri uel possint deputare aliquem speciale ar
maristam & alias p ut eis cautius & melius uidebit puidere . asturi taliter dis
ponentes q in libris ipsis non possit finistrum aliquod euenire . p̄hibemus ex
p̄sse ne forensis aliq; uel extraneus absq; Rectoris uel armariste licentia sub p
iurii pena in librariam ipsam ualeat modo aliquo introduci . q̄ diu libraria fore
sibus fuerit apta unus de domo cui Rector duxerit imponendum uel armari
sta p̄sens existeri debeat . ne committi possit fraus aliqua siue dolus . Quicumq;
uero in ista domo existens r̄ptus fuerit aliqd de dicta libraria furari eciam unam
cartam ultra penam piurii in quam incidat ipso facto sit priuatus omni iurē qd
ad collegium habuerit & satisfactione prius facta p ut sup̄ statuto decimo cēta
uo est exp̄ssum de domo p̄tinus expellat̄ .

Modus & forma in qbus collegium tenet illis de Sanguine domini Sabinē.
seu de domo Albornoio. Statutum . XXXIII.

Tem cū naturali uinculo diuino & positiuo illis teneam obnoxii a qbus
nos cognoscimus Beneficia Recepisse quorum uinculorum uirtute eciam
ipse edes sacre que tanta imunitate gaudent subiciuntur eciam laicis . Nam eccle

sic fundate per laicos canones dēcernuntur. Et in hoc Collegio domus de Albor
 nocio. i. dominus Egidius cardiñ. qui in p̄dicta domo lilium & flos fuit utrum
 q; fecerit et fundauerit & dotauerit ideo ordinando statuimus. q̄ Collegiū istū
 p̄dicti domini et posteritati dicti domini. teneat in forma inferius d̄scribēda
 p̄petuis temporibus obligatum: Et primo si contingat aliquem de domo de Al
 bornocio p̄ lineam masculinam descendantem ad ipsam Bononiā uenire: Et uel
 let in hoc Pallatio declinare. volumus q̄ Collegium teneatur ipsum reuerentē
 accipere sub pena p̄iurii Rectori & consiliariis & singulis de collegio iminente
 et omni impedimento seruato. Vnam cameram p̄ sua p̄sona de melioribus ro
 tius Collegii. et aliam de p̄uis p̄ sua familia assignare. Et si forte omnes camerę
 tunc tēporis essent plene scolariibus: aliqui p̄ illis paucis diebus quibus ip̄e sta
 re d̄bebit in cameris duplicentur. Et primis tribus diebus si ip̄e cōsenserit ei
 p̄uidere & in prandio et in cena cum familiaribus quinq; si miles extiterit uel
 p̄latus. Si domicellus fuerit cum tribus tantum. uel si clericus non p̄latus secū
 dum eam p̄uisionem qua p̄uideretur alius de Collegio Si uero plures habuerit fa
 miliares uel equitaturas. teneat eos extra collegium & suo p̄prio faciat eis expēn
 sub eadem pena p̄iurii ordinantes q̄ non possint ei maiores expēsas facere nec
 maiorem familiam retinere nec pluribus quinq; diebus si tamen aliq̄ de domi
 bus exterioribus ipsius Collegii que sunt posita iuxta eum uacua p̄ tunc esset:
 & ipsam p̄ equis uel familia sua uellet recipere possit Collegio soluendo p̄rata tē
 poris quo eam tenuerit solitam pensionem: & Rectori consiliariis & toti Colle
 gio mandamus q̄ ipsum honoranter tractent cum humilitate et d̄bita r̄ueren
 tia. Et q̄m diu ip̄e p̄sens fuerit d̄ huius que ad gubernationem et r̄gimen Colle
 gii spectauerint. sine ipsius consilio nichil faciant pond̄osum. dum tamē illa
 uellit: que tēdant ad honorē Collegii et utilitatem: Et istis uestris statutis mi
 nime contradicant: alium q̄m d̄ domo p̄dicta de Albornocio p̄ter Reuerendos
 in christo patres et dominos dominum pet̄ & Episcopum conchensē et domi
 num Alfonsium episcopum abulē. qui factura sunt bone memorie domini
 Sabinē. et in seruitium Colegii plurimū laborauerunt ad hospitium r̄cipere
 eis strictissime p̄hibemus. et uno d̄ p̄dicta domo in forma q̄ traditū est superi
 us in Collegio existente alium r̄cipe nullatenus teneant. Si uero aliquis d̄ do
 mo p̄dicta extiterit paup̄ et a maiore ipsius domus qui d̄ huiusmodi paup̄tate fi
 dem p̄ litteras suas faciat: Fuerit ad dictum Colegiū causa studii d̄stinatus. et
 in ip̄so collegio aliquis locus uacuu extiterit in aliq̄ Facultate. Recipiat ad lo
 cum sic vacantem non distincto in qua dicta r̄ facultatum huiusmodi locus ua
 cet. Et adhuc si locus aliquis non uacaret unus talis et non ultra r̄cipiatur etiā
 intra nūm̄ & in collegio memorato. Ita tamen q̄ sic Receptus r̄genti subicia
 tur Rectori et circa ipsum sicut circa alios statuta p̄ omnia obseruentur: nulla
 singulari p̄rogatiua p̄re aliis gauisurus. nisi q̄ unus Familiaris in expen. colle
 gii p̄ suo tantū seruitio assignetur eidem. et possit audire quācūq; licitā faculta
 tem d̄ huius quas alii d̄ collegio audiunt. et tam ip̄se Rector q̄m scolares et alii d̄

domo talem ppter reuerentiam sanguinis dicti domini Sabinen. congrua hono-
rificentia sicut decet & conuenit psequantur. Et si uno in numero dicti Colle-
gii existente. alium etiam paupem de domo dicta ad huiusmodi Collegium ut
pmitit transmitti contingat: adhuc talem ultra numerum similiter admittat. Si
autem primus ultra numerum fuerit receptus. superueniens nisi repiatur aliquis lo-
cus uacuus. nullatenus admittatur: ita tamen q siue de numero si loca uacue-
rint siue de uno tantum intra numerum. Et alio extra numerum Receptio facta fue-
rit simul & semel esse nequeant nisi duo d nobilibus dicte domus. qui duo uo
famulo debeant contentari. Si uero aliquis de dicta domo d Albornocio ad stu-
dium mitteret: qui infra Collegium nollet stare. tunc ipsum Collegium in nul-
lis expen. debeat aggrauare. Saluo q si uellit iuxta dictum collegium habitare
possit recipe p suo ussu & habitatione unam de illis tribus domibus. que sunt
iuxta Collegium. que olim fuerunt hospitalis ppositi. Et nunc scolariis cōdu-
cuntur p debita pensione. Ipsi uero Rector et consilarii d spectantibus ad gu-
bernationem domus. nichil faciant ponderosum sine ipsius consilio. Et si uolue-
rit in capitulo quando negotia Collegii tractant interesse possit Et in omnibus
admittatur si fuerit infra annum uicesimum cōstitutus cum suo magistro. ipse
ut adiscat. & magister ut eius uice consulat in agenpis et cum in ista etate fue-
rit omnia illa de quibus cōmissio fit p statuta pcedentia: et sequentia ad illos d
sanguine domini Sabinen: cum sui magistri consilio debeat expedire. Si uero
uicesimum annum attingent solus expedire possit. Et solus in consiliis admit-
tatur: Si uero duos uel plures de dicta domo in studio simul contingat concur-
rere in eodem tempore qui primo uenerit qm diu in studio fuerit in istis priui-
legiis teneatur nisi dominus domus Collegio scriberet: q priori tanqm in ipsa
domo maior secundus uel tertius pponatur. descendentes tamen a dicta domo
p lineam masculinam. pponantur omnibus descendentibus per lineam femininam.
Etiam si dominus dicte domus contrarium scriberet ex priuata aliqua affectio-
ne Si autē aliqui nobiles de dicta domo plati uel milites uel alii inferiores. siue
laici siue clerici Bononiam uenerint. qui in dicto Collegio noluerint descende-
re. Rector consilarii et scolares omnes collegialiter congregati eos debeant
in hospitio ubi dscenderint uisitare. et reuerentiam debitam eis exhibere que
de uino & fructibus si habuerint collegii enseniare. ac quemlibet eorum semel ad
prandium uel ad cenam possint si uoluerint in Collegio inuitare: et eos quādiu
Bononie fuerint prosequantur omni quo poterunt reuerentia & honore.

Quo tempore porta claudi debet et de pena infligenda illis qui clausa por-
ta uenerint & p fenestram exiuerint uel a collegio se absentauerint. & licentia
danda scolariis pro negotiis suis expēdis: Statutū. XXXiiii.

Tē quia Extra domū nocturno tēpore stare nō cōgruit scolastice hōnstatū
Ordinamus & statuimus: q sero quolibet tēte tertiū snou campana custo

die magna porta anterior collegii supradicti claudatur cum clauē .p aliquē ad hoc specialiter deputatū. que quidē clauis semp in rētoris camera reponat nec apiatur porta p̄dicta de mane campana diei non pulsata postq̄ liceat ip̄une cuius cūq̄ exire domū nisi forte aliquis casus necessitatis occurreret quem in iudicio rētoris & duorum saltem consiliarioꝝ dimittimus pp̄ quē ipsa porta eēt necessario apienda. Si quis autem de domo p̄dicta post clausam portam uenerit ad Collegium sibi nullatenus apiatur absq̄ licentia Rētoris speciali & die sequēti in pane et aqua peniteat. nisi aliqua iusta & rationabilis causa de qua Rētori fidem facere debeat ipsum legip̄ime excusauerit. Si uero secundo in eūdem errorem incidat tribus diebus in pane & aq̄ peniteat. Si autē tertio sit priuatus rotius anni p̄uisione. Si uero pp̄ istas penitencias se nullatenus emendauerit d̄ collegio penitus expellatur. Si autem aliquis scolaris nostri Collegii. uel Capellanus extra Collegium noctauerit sine Rētoris licentia speciali: quam nisi ex iusta causa et rationabili concedi alicui p̄hibemus: quam rētoris arbitrio cōmittimus suam conscientiam onerando. p̄ prima uice sit priuatus de medietate p̄uisionis rotius anni. & tribus diebus in pane et aqua peniteat: Si autem p̄ decem dies sine licentia Rētoris a Collegio se absentauerit sit priuatus omni iure quod habet in collegio. Si uero post clausam portam de ipso palatio exiuerit p̄ fenestram aliquam uel aliqua alia machinatione. ultra penam perurii in quam incidat ipso facto sit priuatus omni iure quod ad collegium habuerit et de ipso penitus expellatur. Si tamen pp̄ aliqua sua uel parentū suoz negotia urgentia ad curiam romanam uel ad pres uel alibi ire contingat Rētor cū suis consiliariis licentiā a studio absentandi dare ualeant p̄ sex menses. et hanc nisi bis cuiuslibet dare possit in toto octonario p̄raxato: Et si ultra p̄dictos sex menses moram fecerit redeundo: sit priuatus p̄ut sup̄ius est expressum: Si tamen p̄ negotiis collegii p̄curandis fuerit aliquis necessario transmittendus. tunc absens tāto tempore stare possit q̄tum expeditioni negotioꝝ fuerit necessariū ne illud tempus quo in seruitiis Collegii occupabitur sibi in dicto cētonario aliq̄tenus computeet. nec etiam capellanus uolumus dictam licentiam sex mensū elargi cum in capella cotidie sint necessarii in diuinorū seruitiis. nisi loco ipsorū alios qui a probentur p̄ Rētorem et consiliarios fecerint deserui.

De officio pagendo ab ipsis scolariis p̄ animabus domini Sabinē. & suorum & de forma fienda continēta illa quibus esse debēt mittendi:

Statutum. XXXv.

Tem quia p̄facti scolares auctoris tanti beneficii q̄ sunt in Collegio recepturi Reddit gratitudinis debitum obligatos. monemus eos & exortamur in domino q̄ dicti domini sabinē. & pentum suoz animas semp in suis orationibus deuote d̄beant domino cōmēdā: Et ut p̄ beneficio p̄dicto in domo domini aliquid offerant pensionis: ordinamus et statuimus q̄ quilibet de Collegio p̄dicto p̄ animabus p̄dictis si sacerdos fuerit missam saltem celebra

re debeat ter in mense. ob reuerentiam sanctissime trinitatis. nisi fuerit legitime impeditus & eo casu illo mense totum salterium loco missarum dicere teneatur. Alii uero omnes non presbiteri semel in qualibet septima septem penitenciales psalmos cum letaneis & orationibus omnibus legere teneantur. Si quis aurem ingratitude uicio laborans hoc salutare statutum seruare neglexerit Rectoris arbitrio puniatur. Et necessario que omiserint dicere teneatur. de recitatione autem dici psalterii: & penitenciarum psalmorum in casu premissis: et aliis supra in statuto nono contentis. teneatur quilibet super hoc requisitus fidem Rectori facere etiam proprio iuramento. Et ut dictas recitationes possint facilius adimplere ordinamus & uolumus quod quilibet eorum qui sit constitutus in sacris uel obtineat beneficium ecclesiasticum. habeat proprium breuiarium. et cotidie dicat diuinum officium: prout de iure tenetur: Alii uero omnes non constituti in sacris uel non habentes ecclesiastica beneficia. officium beate uirginis cotidie dicere teneantur. In hiis delinquentes etiam rectoris arbitrio puniantur. de hoc tamen aduidentur cum premissis. unde uolumus quod fiat una forma comunis que in fine horum statutorum ponatur. in qua contineatur substantia eorum ad que abstracti principaliter teneantur. et de quibus debent uenire fulciti. Et de quibus eis Collegium prouidebit et per illam scribatur prelati et caplis ad quos spectabit presentatio scoliarum. ad istud Collegium mittendorum et non ueniant infulciti sub spe habendi liberos. et alia que non habebunt a Collegio et per consequens perdant tempus. & non perficiant in scientia: et qui forte profecturi non essent loca occupent aliorum:

Hic est forma iuramenti quam debent prestare scolares Receptionis temporis et capellani & procurator et castaldo. et quod nullus incurrat reatum priui uigore horum statutorum nisi in casibus ubi talis infligitur pena & originali horum statutorum sex copias mandatur insinuari

Statutum. xxxvi.

Tem ordinamus et statuimus quod quilibet ad collegium assumendi: postquam examinati fuerint de sufficientia habilitate. et paupertate. et aliis prout superius est expressum: antequam ad corpus collegii assumantur. nec eis camere assignentur: iurabunt in manibus Rectoris presentibus Consiliariis. uel ipsorum maiori parte. tactis sacrosanctis euangelis quod ista statuta Collegii edita & edenda inuiolabiliter obseruabunt. Et ipsi Rectori obediunt iam & reuerentiam debitam exhibebunt. sibi obediendo inlicitis et honestis Et prout ista statuta disponunt. Et quod istorum statutorum Reuocationem seu immutationem nunquam per se uel alios modo aliquo procurabunt. Et et non consentient requisiti. Iura et libertates Collegii defendent. Et quam diu in ipso collegio permanebunt Reuellabunt ut melius et citius commode poterunt Bona fide Collegio omnia que sciuerint nobiliter si-

*Iuramento scho-
larum & officialium
collegii.*

bifore dāpnosa remoris omnibus amicicia odio. consanguinitate affinitate gratia uel fauore cuiuslibet qui ex hoc forsan tangeretur. et q̄ postq̄ fuerint extra collegium. nunq̄ erunt contra Collegium nec contra illos de sanguine dicti domini sabinen. uidelicet de domo de albornocio uel ipsorū statum et honorem p̄ se uel alios: nec sup̄ hoc p̄stabunt alicui consilium auxilium patrocinium uel fauorem nisi iura collegii uel sua p̄sequantur. Et idem iurabunt capellani se seruatueros pro posse secundum q̄ quēlibet ipsorū contingeret: & eciam idem iconomus et castaldus. Et de huiusmodi iuramento fiat scriptura publica. uel alias secundum q̄ Rectori et consiliariis uidebitur expedire: et tunc ad corpus Collegii assumantur. & eis Camere assignentur. Aliter aliquē recipi sub pena priuationis medietatis p̄uisionis illius anni & rectoris & consiliariorum. phibemus & nichilominus receptus iurare sub pena priuationis collegii teneatur. Declaramus tamen q̄ non obstante hoc iuramento nullus reatum p̄iuri incurrat horum statutorum uigore nisi in casibus in quibus ipsa statuta inslingunt talem penam. uel aliquid fieri p̄cipiunt uel phibent sub hac pena. quia in istis casibus non obediendo uel contrafaciendo ipsos incurrere uolumus p̄iuri ratum. Et ne aliquis p̄textu ignorantie statutorum se ualeat excusare uolumus et mādamus q̄ omnia ista statuta de uerbo ad uerbum in presentia collegii totius. & capellanorum et etiam officialium ter in tribus uaccationibus anni uidelicet natiuitatis resurrectionis. et sancti michaelis. anno quolibet p̄legantur & nihilominus ex istis presentibus statutis sex copie insinuentur: quarum unam semper teneat Rector: alia uero admodum libri scripta cartis pecudis in libraria Collegii cum libris aliis catene. ex aliis q̄tuor una copia cuiuslibet consiliario assignetur. Originale uero semper in archa comuni. cū aliis Collegii iuribus conseruet̄

De possessionibus uisitantis p̄ Rectorem et ceteros scolares & pena negligētiis imponenda Statutum XXXVII.

Tem ordinamus & statuimus q̄ frequenter saltē semel in mense. & pluries si expediret: &ctor aut ille quem ad hoc duxerit eligendum si ipse erit legitime impeditus: uadat p̄uideat. et r̄uideat domos et stationes edificia possessiones et omnia alia ad Collegium p̄inentia: Et si qua reparatione indigerit continuo repentur. ne r̄uet p̄ negligentiam p̄mittant. et tunc possit Rector cū uno ex consiliariis uel alio consocio de Collegio duas equitaturas. expensis Collegii conducere p̄ dictis possessionibus uisitantis. Et habeant p̄ expensis suarū p̄sonarum duplum eius q̄ habuissent in Collegio residentes. Prouiso q̄ huiusmodi uisitationes causa delectationis nullatenus fingantur. et ipse possessiones domus note sint omnibus de Collegio. volumus et mandamus. q̄ scolaris quilibet. infra sex menses a die Receptionis sue t̄natur uisitare omnes domos stationes banchos et alias Collegii possessiones itra muros ciuitatis existētes: sub p̄ea p̄uatiōis totius illius ani p̄uisiōis: Et p̄curator ad mādaturū Rectoris t̄natur ei omnia Et singula ocularit̄ demonstrā. Et itra biēniū a tempore supra
Ei.

dicto circa possessiones extra muros ciuitatis in comitatu bononie existentis si
bi assistenti castaldo ad ipsius mandatum Rectoris idm facere teneat quo elap
so biennio medietate prouisionis cuiuslibet anni priuetur donec purgauerit con
tumaciam possit tamen Rector dispensare cū legiptime impeditus.

Quales esse debent scolares et capellani circa mores & scientiam et q̄ omis
honestas obseruetur circa ornamenta corporis & peccantes euangelice moneā
tur nisi se correxerit Rectori fiat denuntiatio Statutum. xxxviii:

Tem rogamus et exortamur scolares & sepe dictos capellanos quatinus i
timore dei sue uite & conuersationis faciant fundamentum sint constan
tes in studio assidui & solliciti in lctionibus repetitiōibus disputationibus ser
monibus. et aliis scolasticis actibus audiendis. & semper ardentes pficiendi d̄
fiderio: sint conuersatione pacifici: habitu honesti: ut nec raubas. uel indumē
ta inhonesta nec sotulares rostratos deferant sub pena unius ancon. p̄ qualibet
uice. quam ipso facto incurrat. et sine remissione aliqua exigatur: cohabitatiōe
quieti caritati coniuncti. et unanimes inter se. et qui cursu temporis honorē gra
dus doctoralis expectant. prius incipiant facere. q̄ docere. sint dulces obloquii
ornati monibus. sibi humiliter ad inuicem d̄ferant: si exaltari uoluerint. un̄ q̄
maior sit inter illos: euangelici suasiōe consilii reputet se minorem. ut uita p̄
ficientes p̄iter & doctrina. dignis in hoc seculo attollantur honoribus. et eternis
gaudēre p̄miis mereantur. conenturq; uiuere in primeiis terminis simplicibus.
quia si se immisceant altercationibus nec dum hec statuta. sed ipsa iura canōi
ca & ciuilia uix possent sufficere maliciis. quas poterunt inuenire: quia nil mali
est q̄ non adueniat homo semel malicie d̄dicatus: Statum et diligat dicte do
mus et eū tam in eius cōseruatione q̄ etiam in augmento ubicūq; et in quocū
q; statu fuerint. p̄cipue cum in eminenti. habeant cōmendatū. & qui ex gratia
dei et elemosinis. donū scientie exceperunt: et bona huius seculi pp̄ scientiā nan
ciscuntur gratos erga deum se reddant in elemosinis: et aliis op̄ibus pietatis. et
cum aliquis uiderit aut sciuerit fratrem aut consocium suū seu aliquem de predi
cta domo maleuerfantem. seu aliquem delinquentem. et maxime nostra statu
ta minime obseruantem. ipsū d̄beat scđum doctrinam euang. caritative moneā
ut se corrigat et emendet. Et si monitus emēda & neglexerit. moneat eum corā
uno uel duobus sociis. Et si adhuc emendare d̄stiterit statim motus bono zelo
sub pena piurii quam ipso facto incurrat d̄beat nūciā & Rectori. ut sic d̄linquētē
taliter corrigat et castiget ut pp̄ cor̄ctionis d̄fectum morbus nō surripiat uiti
or: Et totum gregē unius morbidę ouis infectione non corumpat:

de uisitationibus
De uisitationibus Et tēpor̄ uisitationis Et d̄ punitione p̄ eosdē siēda omni
bus & clamationē Et appellatione exclusis Et quid si aliquid ultra potestatē ui
gore horum statutorum concessum uoluerint usurpare sit faciendum.

Stat: XXXviii.

Tem ut dicti capellani Et scolares si nō uirtutis amore salē: formidini pene

ab illicitis studeant abstinere: & quos ad uite dēcora domestice laudis exempla non puocant. saltem correctionis medicina compellat. ut p huiusmodi correctionis furenlum pēsis spinis et uepribus uitiorū uirtutū ager excultus in predictis scolariibus fructum pducatur laudabilem & optatum. Statuimus et ordinamus ac uolumus & mandamus q̄ domus & Collegium supradicta ipsorū q̄ p sone. Dño Fernando. dei & apostolice sedis gracia archiep̄o ispalē. & magnifico militi domiuo Gomerio dē albornotio Ciuitatis esculi p sancta Romana ecclesia uicario generali: et cuilibet eorum in solidum quādiu uixerint ambo ¹ ³ ⁷ aliter eorum sint omnino subiecti: et eos attente rogamus et obsecramus in domino lesu christo. ut domū. et Collegium huiusmodi dē mense septēbris: uel per se uel per alium seu alios cui uel quibus in hac pte cōmiserint uices suas. dēbeant anno quolibet uisitare. ac dē uita moribus cōuersatione & regimine Rectoris. consiliariorū. scolariū. & capellanorum. officialium & aliorum dē ipsis domo et Collegio. ac omnibus aliis que cōrrectione et r̄formatione indigerint tam in capite q̄ in membris simpliciter et dē plano sine strepitu iudicii et figura inquirere ueritatem. corrigentes. emendantes. et reformantes que uiderit corrigenda emendanda uel eciam reformanda. examinando singulos dē dicto collegio ut appareat qualiter quilibet p̄fecerit in sua facultate ad p̄ficiendum q̄ in posterum aptus sit. Et si quis inuentus fuerit in aliquibus. Rectoris et consiliariorum non cōmissis arbitrio delinquens. eum corrigendi puniendi suspendendi uel eciam dē collegio expellendi: secundū demerita delinquentis eis uel alteri ipsorū qui p se uel aliū dictam inquisitionem fecerit liberam concedimus potestatem. a quibus cōrrectione punitione suspensione uel eciam de collegio expulsionem nullus ualeat reclamare uel appellari seu ad aliquē supiorem uel iudicem iudicio uel extra Recurrere quoquo modo uel litteras seu indulgentiam aut cōfirmationem snp hoc petere uel impetrare. aut impetratis uti: in iudicio uel extra seu aliquod Remedium querere quominus correctio punicio suspēcio: et expulsio dē Collegio p̄dicto suū plenum sortiatur effectum: q̄ si q̄s cōtrarium fecerit in penam p̄uii incidat ipso facto. Et tāq̄ p̄iurus et infamis p̄petuo habeat. Et in ipso Collegio nunq̄ ullo tempore admittat: Itē eisdē concedimus plenariā potestatem statuēdi et mandandi Et Reformandi in domo Et collegio p̄libatis omnia et singula que p ipsius Collegii utilitate Et bono ac laudabili regimine uidētur expedire: dūmodo istis nostris statutis non dērogent. contradicant uel obuiēt quoquo modo: Si autē aliq̄s in dicto Collegio uiciosus criminosis scandalosus & xosus discolor incorrigibilis malestudēs indisciplinatus intollerabilis aut aliis malū exemplū p̄bens & p̄tus extiterit: Rector extra dictam uisitationem ordinariam. cum consilio suorum consiliariorum Et maioris p̄tis Colcgii talem dēbeat solícite nuntiare uisitatōibus sup̄dictis. seu ipsorum uices gerentibus uel eorum alii ubi alium abesse contingat qui possit Et dēbeat sup hoc prius habita informatiōnē ueridica simpliciter Et dē plano: et c. p̄ut sup̄ius est Exp̄ssum: p̄ ut n̄gotii qualitas exigerit dē oportuno Remēdio p̄uide habeant q̄ Visitatores

supradicti predicti si recipe uoluerint uisitationis tempore pdurante expen. a Col-
legio decentes. put conueniant honestati. Si uero supradicti Dominus Archi-
epus & Gometius uel ipsoꝝ alter p se uel p alios nō uisitauerit ut dictum ē: ipso-
rum negligentiam suppleat Dñs epus Bonon. in ppria psona. in omnibus su-
pradictis p illa uice qua fuerint negligentes. & reputetur negligentes si nō uisi-
tauerint uel uisitare fecerint p totū mensem septēbris. Postq̄ uero supradicti
domini. Fernandus & Gometius. unā fuerint vniuerse carnis ingressi dictā do-
mum & Collegium ipsoꝝq; psonas subicimus domino Episcopo Bon. & priori
sancti michaelis de buscho: & ipsoꝝ cui liber insolidū. ita tñ q̄ uno uisitante p
illo anno alius non uisitet. Et si in uisitando isti fuerint negligētes eoꝝ negli-
gentia supleatur p dñm Archidiaconū Bonon. Et epus habeat p negligente si-
uq; ad quintādecimam diē septēbris: Et prior si ultimis quīdecim diebus non
uisitauerint quibus in omnibus & per omnia. in supradictis omnibus illam cō-
cedimus iurisdictionem et potestatem: que supradictis dominis est concessa lo-
co tamen expensarum habeat Epus a Collegio qđ ab uno de monasteriis ciui-
tatis sibi subiectis p uisitatione habet de iure. p labore uero prioris omnes sco-
lares Collegii alr teneantur omni anno in festo apicisionis sancti michaelis ne ad
ecclesiam suā de buscho et offerre unam candellam ualloris unius Bōn: p quo
libet expen Collegii. Archidiaconus autē cum p aliorum negligentiam uisitaue-
rit habere debeat a Collegio in maluasias et confectiōibus usq; ad duos duca-
tos: Statuentes q̄ isti quibus Collegium subicitur de bonis dicti Collegii mo-
bilibus uel immobilibus uendendis pmutandis: uel quolibet alienandis. mutu-
andis. uel comodandis. in nullo se possint intromittere: aut p se Recipere. dis-
ponere. uel quolibet ordinare nisi in alienata distracta comodata uel alienata ē-
cupando: et ad ius possessionem & dominium Collegii rēducendo. Nec eciam
de aliis quibuscumq; in dicto collegio se intromittere nisi quantum ipsis p ista
statuta cōceditur. Quia tamen ab experto uidimus Episcopos Bon qui p tēpōrē
fuerunt. bona Collegioꝝ similium sibi apropriaſse. & rectori cōsiliariis & singu-
lis de collegio mandamus sub pena priuatiōis Collegii i quam incidant
ipso facto: ut si p epm aliquem in bonis istius collegii. ne dum in mobilibus sed
eciam mobilibus contingat aliquod simile attemptari. incōtinenti omni mora
post posita. p duos de solēpnioribus totius collegii: querellam debeant dēpone-
re penes dñm nostrum papam. Et illum dominum cardin: cui istud Collegium
inferius cōmittimus psequendo negotium usq; ad finem. Et ne p obliuionem
uel alias contingat uisitationem impediri uel eciam tardari. Volumus et ordi-
namus. q̄ Rector et consiliani sub pena priuationis pſionis unius anni qua
ipso facto sint priuati. teneantur requirere Et rogare dominum Ep̄m bon. qđo
ad ipm expectabit uisitatio p aliquos dies ante introitum mēsis septēbris. Et
priorem p aliquos ante quīdamdecimam diē si episcopus nō uisitauerit Archi-
diaconus uero in principio mēsis octobris: De punitiōe illoꝝ faciētium uel
dicentium uerba uel facta diffamatoria seu iniuriosa collegio uel ipius psois: et
si uarietas uel diuersitas in penis dīnq̄ntium arbitrandum fuerit. Stat. XXXX:

Reterea q̄a experientia docente cognouimus q̄ nonnulli scolares diuio
timore & honestate post positis: in ipsos & Collegii uerecundiam adin
uicem & cū aliis qui nō sunt de Collegio turpiter conuersantur in portando ar
ma. Et cum istis & siue pcutiendo dicendo uerba iniuriola. diffamatoria. detra
ctoria. corizando: instrumēta pulsando. Et multa alia illicita cōmittendo. Statu
imus q̄ si aliquis scolaris dicti Collegii. cuiuscūq; conditionis existat alicui scola
ri eiusdem in hac domo uel extra uerbum dixerit iniuriolū. eo p̄sente & absēte
detraxerit de eodem: siue detractio illa fuerit de sui natura iniuriola uel talis ex
qua infamia facti possit oriri. Arbitrio Rectoris puniat: quem uolumus de con
silio consiliarioꝝ arbitrari. Et si forte consilarii fuerint uarii uel contrarii in pi
numero Rector eligat quod sibi iustius & equus uidebitur. In dispi uero nume
ro sequi teneatur maioris ptis consilium. Et ut ista arbitria recte procedāt. Sta
tuimus dictos Rectorem & consiliarios speciali sup hoc iuramento astringi sub
hac forma: q̄ postpositis omni odio fauore comodo affectione & honore. dei iu
diciū timentes. penas arbitrabuntur infligendas. quas crediderint esse iustio
res & equiores. Et si forte aliquis uel aliqui consiliarioꝝ p Rectorem ad hoc uo
cati noluerint interesse uel si forte interfuerint. noluerint suum consilium im
ptiri. loco illius uel illorū arbitrio Rectoris alius uel alii in numero pari scolais
huius domus assumantur quos uice illorū p omnia fungi uolumus in hac parte
Nihilominus illis consiliariis antedicto modo contumacibus sub hac forma
punitis q̄ p qualibet consumaria eorū quilibet sit priuatus una libra bonon d
suosalaris:

De punitione illius qui dixerit seu audiuisse de aliquo ex quo infamia possit
oriiri & non pbauerit a quo audierit. Statutum: quatragesimū pmū.

T si aliquis scolans dixerit q̄ audiuit dici de aliquo scolari. de quo infāia
facti possit oriiri teneatur pbare saltem per unum testem a quo audiuit uel
p confessionem eius a quo dicit se audiuisse. si hoc non fecerit pennde decerni
mus puniendū ac si idse met detraxerit. & huius dicti principalis auctor fuisse &

De cōcordia ponenda inter rixantes & pena infligēda fouenti pte alicuius
rixantium. Statutum. XXXXII:

I cōtingent duos scolares rixari in collegio uel extra uolumus omnes p̄
sentes eos ad cōcordiam in quantum poterunt suocare: & ille de numero
rixantium q noluerit pacem habere amonitus p Rectorem & cōsiliarios. tenea
tur exinde exir Collegium sub pena p̄iurii: & tam diu extra maneat. q̄ diu in
sua contumacia pseuerauerit. Et si forte aliquis uerbo ptem alterius rixantium
fouerit. durante Rixa quinq; diebus solus in mensa collocet: & in eisdem i p̄e
& aqua peniteat primopastu. Et nihilominus sit puatus p̄uisione duorū mensū
p prima uice. p secūda uero penas antedictas dicimus duplicari Si uero tria ui
ce in hoc culpabilem se iddiderit quindecim diebus peniteat in pane & aqua pri
mo pastu. & sit puatus sex mensū p̄uisione.

De pena infligenda p̄tanti bus arma & q̄ Rector possit dispensare ut pō
f. i.

tur in casu licito.

Statutum quatragesimum tertium.

Colares q̄ arma defensiua ut tunicam ferream uel galeam manicas ferreas uel similia portauerit. eciam si non appareant illis armati uelamine suo perposito. tribus diebus in pane & aqua in primo pastu in terra publice peniteant. Si uero portauerint arma defensiua. ut est gladius ensis daga uel huius similia quatuor diebus peniteant in terra ut supra: possit tamen Rector dispensare q̄ possint arma in licito casu super quo suam oneramus conscientiam.

De pena imponenda: Forenses cum armis percutientibus. Stat. XXXXiiii

Colares cum armis offensiuis forenses percutientes extra collegium per quatuor menses ordinamus expellendos a dicto Collegio. interim nullum emolumentum suscepturos.

Punitio accipientium gladium uel lignum uel aliquid aliud animo offendendi socium & percutientium: Statutum: xxx. iiii.

Item si aliquis receperit in collegio uel extra arma offensiua. ut gladium lignum uel lapidem. seu aliud simile animo socium offendendi. per duos menses de Collegio expellatur nullum emolumentum suscepturus. Si autem percusserit cum eisdem eciam leuiter. puetur omni comodo uel iure quod habet in dicto collegio ipso facto: Si autem horum aliquid quis in auxilium alterius scolarium dicte domus rixantium commiserit in eo dictas penas que in alio essent simplices uolumus duplicari. Et talis arma accipiens intelligat animo offendendi accipere si uerba inter eos precesserunt iniuriosa uel ex iracundia.

Punitio illorum qui procedunt in Collegio uel extra ad uerbera sine armis & tale aliquid committere in alicuius auxilium: Stat: quatragesimum sextum:

Item si aliqui scolares dicte domus in Collegio uel extra inter se precesserunt ad uerbera sine armis. & non fuerit processum ad sanguinis effusionem quinque diebus stent in cibo ligneo saltem cum uno pede. & die qua extrahentur in pane & aqua coram omnibus in terra peniteant. Si uero effusio sanguinis fuerit obsecuta predictas penas in hoc statuto contentas uolumus duplicari. Si quid horum aliquis in auxilium alterius rixantium commiserit. penam antedictam simplicem in eo uolumus duplicari. Penam uero duplam in rixanti principaliter in isto fauente decernimus quadruplari.

Pena Rectoris & consiliorum si negligentes fuerint ultra triduum in penis infligendum Statutum quatragesimum septimum.

Item si Rector & consilarii fuerint negligentes penas suo arbitrio iniungendas ultra triduum. quod quilibet illorum sit priuatus per qualibet uice uiginti bonorum. & nihilominus reo pena iniungatur per eosdem: & si in secunda uice fuerint negligentes ultra aliud triduum pena duplicetur:

Quod Rector & consilarii in eadem pena inuoluantur cum Reo si termino antedicto negligentiam commiserint in puniendo. Stat. quatragesimum octauum:

Item si fuerint negligentes in penis iniungendis in istis statutis expressis tempore antedicto eorum quilibet cum Reo in eandem penam inuolua

De pena puniti
in armis.

tur. & nihilominus reo pena iniungatur & si in secūda uice ultra aliud triduum fuerint negligentes pena sibi duplicetur ut supius est expressum.

De punitione murmurantium contra Rectorem uel consiliarios ppter penitētiās iniunctas & a quibus & a quo tempore debent petere emendam grauatū Statutum quatragesimum nonum.

Item si aliquis predictorū scolarium pp penitentiā sibi iniunctā cōtra Rectorem uel consiliarios uel ipsorum quemlibet murmurauerit. dicēdo q̄ iniusta est penitentiā uel magna uel similia. uel peiora. pena sibi duplicetur. possit tamen de sua iniuria p eodē facta pponere & emendam petere coram uisitatore quando uisitauerit: & non aūt. quia uisitatores non se debent intro mittere nisi in ei sdem pmissis. uel si oporteat Rectorem uel consiliarios recedere ante tempus uisitationis possit querelam pponere: & emendam petere corā Rectore & consiliariis nouis:

De pena ludentium ad taxillos

Statutum quinquagesimum.

Via taxillorū ludus phibitus est statuimus q̄ nullus de dicto collegio au deat ludere cum taxillis ludum aliquem. ī quo peccunia uel quēcūq; alia res perdat. qui uero contrafecerit Pro prima uice p uisione duorū. Pro secunda uero q̄tuor mensium. Pro tertia omni iure & comodo quod habet ī collegio sit priuatus.

De pena ludētiū
ad taxillos.

Inhibetur ne pulsationes instrumentorū & dance fiant & contrafacientibus pena infligitur.

Statutum quinquagesimum primum.

T q̄a secūdum sanctorū patrum sententiā in choris diabolus facilius illaqueat homines. & ad se ducit. coreas & danceas in collegio p quoscūq̄ pfieri phibemus. Qui uero contrafecerint tribus diebus in pane & aqua publice peniteant. Prohibemus etiam instrumentorū pulsationes fieri p scolares uel alios in domibus Collegii: nisi aliq̄s recreationis causa in camera sua sine sociorum tedio uel preiudicio pulsare uoluerit contrafacientes Rectoris & consiliarioꝝ arbitrio puniatur:

Interdicitur scolariis introitus cantape & coque sine causā iusta & contrafacientes arbitrio Rectoris & consiliarioꝝ ueniunt puniendi:

Statutum quinquagesimum secundum:

Reterea quia intelleximus q̄ scolares plerūq; intrant canapam. coquinā. sine necessaria uel iusta causa. ex quo aliquando scandala oriuntur: & dampna Collegio sequūtur. Statuimus q̄ nullus de scolariis nisi iusta causa interueniente intret canapam uel coquinam: contrafacientes Rectoris & consiliarioꝝ arbitrio puniantur. quorum eciam arbitrio stari uolumus que causa iusta uel iniusta debeat reputari.

De fornellis fiendis in coquinam p caldareis & lebetibus ut est in Collegio domini pape

Statutu quinquagesimu tertium.

T quia Reuerendus in xp̄o pater & dominus dominus Fernandus archiepiscopus yspalen. p utilitate collegii & expensis lignorum euitandis or

f. ii.

dinauerit & fieri fecerit unam domū p coquina in qua debent fieri fornelli pro caldarius & lebetibus murandis. & caminus siue fornellus statuimus & ordinamus q̄ Rector qui est uel p tempore fuerit qm̄ cito bono modo pecunie facultas se obtulerit sub debito iuramenti debeat facere fieri furnellos & mutari caldareas siue lebetes & fornellū sicut factum est in Collegio domini nostri et monasteriis religiosorū.

Quod euntes ad possessiones sine licentia Rectoris eius arbitrio punietur.

Statutū qn̄gesimū q̄rtū

Tem ut uagandi materia scolariū collegii tollatur & bona Collegii melius conseruentur Statuimus q̄ nullus de dicto collegio sine licentia rectoris accedat ad possessiones Collegii pena contrafacientis Rectoris arbitrio imponenda.

Forma bonorū collegii mutuandorum uel comodandorū Statutum quī q̄gesimum quintum:

Tem ordinamus & statuimus q̄ Rector non possit alicui mutuare uel accommodare aliquid de bonis Collegii ultra ualorem unius libre Bonon sine cōsilio et consensu consiliariorum uel maioris partis eorū et in hoc casu non nisi super bono pignore q̄ pignus ponatur in archa collegii. exceptis rusticis possessionibus ipsius Collegii:

Disponit de solertia p Rectorem et consiliarios adhibenda circa debita collegii recuperanda.

Reterea quia ex negligentia etiam que in bono sunt statu in malum dilabuntur. Rectorem et consiliarios qui sunt uel pro tempore fuerint sub p̄iurii ratu astringimus. quatinus sint solertes et solliciti circa recuperationem debitorū ipsius collegii tam in Hispania qm̄ ubiq̄ locorū. Constituendo uidelicet et mandando pcuratores et alia remedia oportuna adhibendo taliter q̄ pecunie et alia omnia debita Collegio recuperentur. uel saltem p̄ recuperando faciant quantum in eis erit.

Prouidet contra Rectorem statuta huius non obseruantem uel non facientem obseruari uel bona Collegii male administrantem necnō contra deficientes in p̄batione p̄dictorū.

in testate canonica ueritate nichil ualeat iura condere nisi sit q̄ ea tueat. ut rā a capite quā a membris. statuta ista. et si nō uirtutis amore saltem formidine pene. cum reuerentia debita custodiant et debite obseruent: statuendo mandamus q̄ si qd̄ absit Rector ipse in ea obseruando uel obseruari p̄ alios faciēdo negligens extiterit: uel contra ipsorū statutorū formam aliquid facere p̄sumpserit attemprauerit uel etiam consenserit uel bona Collegii male administrauerit statim p̄ duos iuxta ueritatem euangelicam scolares antiquiores de Collegio debeat secrete amoneri ut a cepto desistat quod si noluerit ipsum coram duobus capellanis Collegii uel aliis collegialibus d̄beant amonere q̄ si cōceptis huius amonitionibus ipse Rector a sic p̄sumptis cessare n̄glexerit. Statim p̄facti scolares tēantur quēpiam uisitatores Requiere humiliter ipsum de p̄can

do quatinus statuta obseruari faciat quem uisitatorem rogamus p[er] uiscera ihesu xpi quatinus Rectorem ad ipsos obseruationem inducat & nolentem ecia[m] corripiendo & puniendo compellat prius tamen ueridica informatione habita ad predicta autem scolares prefatos sub iuramenti debito. & Rectorem ad obediendum uisitori: & eius mandata exequendum abstringi uolumus & tenei Si uero tales denuntiantes uisitationem in p[ro]batione defecerint. Ultra penam per iurii quam incurrant. sint ipso facto priuati p[er]uisione unius anni.

Generalis gratia Fernandi de carduba & ihelli de galineros. Statutum quinquagesimum octauum.

Reterea consideratis laboribus & perditione temporis aliquibus qui in officiiis diuersis collegii laborant. p[er]sequentes infra scriptos scolares Collegii fauoribus gratiosis de speciali gratia ordinamus & uolumus q[uod] Fernandus de corduba Bachalarius in sacra pagina per duos annos: & telins gracie de galmeros archipbr gomareum per vnum annum ultra octonarium eis p[re]fixum i collegio. cum emolumentis et omnibus aliis libere ut prius ualeant comorari ut facilius ad culmen scientie q[uam] ipsum honorant collegiu[m] ualeant peruenire.

Quis cardinalium defendat et p[re]gat Collegium Statutum quinquagesimum nonum.

Item quia sume credimus expedire q[uod] aliquis sacro sancte Romane ecclesie Cardin[is] eiusdem Collegii et domus curam gabeat speciale: Reuerendissimo patri et domino d[omi]no anglico diuina p[ro]uidencia Episcopo albanen[si] sancte Romane ecclesie cardinali. donec egerit in humanis ipsum et postmodu[m] cardinali Yspanie q[ue] de Regno castelle p[er] tempore fuerit. et nullo tali ispano in Collegio dominor[um] cardinalium existenti cardinali Sabinen[si]. quicunq[ue] fuerit p[er] tempore. p[ro]tectionem et defensionem comittimus dicte domus. cum instantia supplicantes q[ua]tenus dei caritatis et sciencie intuitu ac memorie dicti domini Sabinen[si]. istud Collegium manuteneant p[re]gant et defendant ac in omnibus habere dignes p[ro]piciis fauoribus comendatum.

Rogantur Rectores potestas anciani Bonon[si] collegium a malis uolis tueri. Statutum: LX.

ostremo quia status dicte domus que forsan fragiles gubernatois habebit tractu t[em]p[or]is uacilaret si potentum bonor[um] fauoribus n[on] uigeret Rogamus rectores potestates et ancianos ciuitatis Bonon[ie] p[ro]pter quor[um] iusticiam et laudabile regimen et fauores gratiosos quibus semp[er] sunt studentes paternalit[er] p[er]secuti. hoc sanctu[m] studium a longis retroactis temporibus inter omnia mundi studia in utroq[ue] iure obtinuit principatum Et p[ro] tanto p[re]dictus dominus noster dominus Sabinen[si]. istam Ciuitatem Bonon[iam] ad hoc sue deuotionis opus eligit q[uod]tinus ob reuerentiam dei et amore dicti domini cui Bonon[iam] omnes nimium sunt obnoxii cum ipsos eduxerit de tirampnica seruitute ciuitatem eor[um] cum sui effusione sanguinis virtuosissime defesauerit et alia multa strenua fecerit que sunt omnibus eis nota istud suum collegium a malignor[um] Fraudibus uiolentius. et

oppressionibus teneantur & alias in suis necessitatibus habeant fauorabiliter commendatum: ne collabatur quod absit Sed auctore deo & fauoribus eorum suffragantibus de bono in melius augeantur.

Statutum sexagesimum primum.

In dei nomine amen Anno domini. Mccclxxvii. in dictione xv. tempore sancti missi in christo patris & domini nostri domini Gregorii diuina Reuerendus prouidentia pape xi. die. xxiii. mensis nouembris prefatus in christo pater & dominus dominus petrus dei gratia Episcopus cocheni prouincie marcie anchon: per domino nostro papa & sancta romana ecclesia Rector & spiritualis genitor. Et ad suprascripta statuta corrigenda & reformanda commissarius a sanctissimo in christo patre & domino domino gregorio diuina prouidentia papa. xi. specialiter deputatus per litteras sue commissionis in principio uoluminis huius statutorum plene patet et Supradicta statuta per me not. infrascriptum scripta. precedentibus diligenti examinatione reformatione superius et dubiorum declaratione nonnullorum additione & mutatione: correxit et reformauit mandans auctoritate apostolica sibi in hac parte concessa quantum huius tantum statutis in presenti volumine descriptis et non aliis uniuersis de dicto Collegio de quo supra fit mentio nec non capellani officiales et quicumque alii quos tangunt vel tangere poterunt quolibet in futurum uti debeant et ipsa inuiolabiliter obseruent et facient quantum ad eos et eorum quolibet pertinet obseruari nec alia facere presumant absque auctoritate et licentia sedis apostolice speciali iuramento de prioribus statutis seruandis prestitis et aliis que dominus noster uoluit non obstare non obstantibus Rogans me notarium infrascriptum ut in fine horum statutorum me subscriberem et meo signo signarem nomenque meum in qualibet carta apponere in testimonium premissorum:

Et cum in rocha papali ciuitatis anchon in quadam camera ipsius domini rectoris et commissarii sita in quadam turre dictae Roche qui est in capite corridorii qui uadit uersus ipsam ciuitatem presenti nobilibus et prudentibus uiris Fernando sanctii de moia castellano predictae Roche Domino fernando de corduba Bachalario in sacra pagina. Fortunio quodam iohannis de ualle oliuarii Iohanne quodam Iohannis de castro urdialio. graxia quodam lupi de sibila. Iohanne quodam iohanne de sumita. graxia quodam guterii de guadalafagiara et Iohanne quodam petri de ouieto testibus ad predicta habitis uocatis et rogatis

T ego sanctus Bartholomei geronimi de terra Sernani publicus apostolica imperiali auctoritate notarius predicta statuta in presenti nolumine uiginti cartarum cum presenti descripta scripsi et ipsorum correctioni et Reformationi et mandatis et aliis supradictis presentis fui Rogatus scribere et de mandato prefati domini petri Cocheni: episcopi marchie anchonitane Rectoris et commissarii supradicti scripsi et publicavi meumque signum apposui consuetum nomenque meum in qualibet carta apposui et que supra signata sunt Remissa et abrasa uidelicet in statuto ix. linea. iii. ante finem Remissum est de Collegio si qui sint uel per alios presbiteros in statuto xii. linea. ii. ibi melior In statuto xiii. a principio ipsius statuti numerando lin. xxv. ibi sollicitudine et legalitate temporis durabilitate ipsi

us assumptione & in eodem linea. xxxvi. ibi necessari In statuto xiiii lin. viii: est cancellatum faciat In statuto. xv: est rasum & emendatum ecclesius in eodē line. viii & viii. est rasum et emendatum sedeant capellani ad seruitium capelle assumpti In xvi. statuto lin. vii. ante finem est remissum mutandū tamen a Kalendis septembris usq; ad principium studii & in magnis festiuitatibus secundū arbitrium rectoris In xvii statuto linea quinta est cancellatum quarum In statuto xviii: lin. xlviii est interlineatum collegii ibidem in linea LVII. est rasū & emendatum debeat & in eadem linea est inter lineatum eos In statuto xxi. linea secunda est Remissum bononie In statuto xxvi lin. Viii. ē rasum & emendatum quocienscūq; et in eadem linea in fine ē appositum possibile. In. uicesimo septimo statuto linea secunda est cancellatum Rectori. In statuto uicesimo nono linea tertia & quarta est rasū a uerbo generetur usq; ad uerbum et quia in XXXVI. stat. lin. iiii: ante finem est rasum et emendatum istis pñtibus statutis et rasum a pñcto uerbo statutis usq; ad uerbum sex copie In stat. XXXVIII lin. quinta est remissum puniendi. in eodem lin. xliii. est rasum et emendatum apparicionis: in stat. l. in principio est remissum secundum. in statuto. LViii. est rasum et emendatum ordinamus: in statuto ultimo linea iii est cancellatum quod et linea iiii. est cancellatis psonal et in fine statutorū in illa pte que incipit in dei nomine amen linea quarta est remissum statuta corrigenda et reformanda et in pñti pub. linea sexta est cancellat. pñbōs mea manu ppria signaui remissasi correxi emendaui et cancellaui qm̄ obmiseram & scripserā p̄ errore

Qualiter Rector istius Collegii p̄ studium Bonon̄: debeat honorari p̄ hoc p̄ uidetur statutum quod ē insertum cum statutis utriusq; s: ultramontane et citramontane uniuersitatis et emanauit tempore domini iohānis baile huius sacri Collegii Rectoris Statutum.

Aniel dei gratia episcopus Concordiē sanctissimi domini n̄ri pape The saurarius ac p̄ eodem sanctissimo dñō nostro Sancta romana ecclesia ciuitatis bonon̄ etc: cū plena legati de latere potestate gubernator Conuenienti am atq; unionē quibus quantūcūq; extenuatissime res latis sup q; crescunt et augentur ipsis uero deficientibus maxime excelleq; in se labuntur et conuunt natura colimus et ueneramur ratī huius ducibns omnia sub nostris gubernaculis iuste optime sancte q; tractari hac ipsa de re disētionem iuter Rectoris s. uniuersitatis artistarū et medicorum et Collegii diue memorie dōini Sabinē. trito et uulgarī uocabulo nominati Collegium hispanie quam intelleximus in dies firmioribus radicibus niti extinguer et pro uiribus extirpar. Cupimus et optauis ne diuturnitate tēporis ac uua leui readmodum in se ad d̄teriora prumpat et omissis studiis ad cōcertacionem nō d̄ uirtute nō d̄ moribus sed d̄ habitu et hūa no fūco pugnent Cōtendūt nō m̄ritis disciplinarum et scolastice religiois quarum Rectores se profitentur hōratiores alio & ddi quocumq; Eos conuenire cō

tingat quod utinam studio & doctrina non ambitu et vniuersali casuroque fuco facerent hoc modo satisfacerent expectationi parentum quoque ut se optimis artibus & doctrinis non ditionibus dederat omne patrimonium exahauriunt. quibus consulere nostra non dubitamus interesse Igitur in primis hac re diutius animo & cum uiris optimis discussa hac perpetua sanctione nostradecernimus seu statuimus auctoritate qua fungimur apostolica quod in consensu itinere aliisque scolasticis actibus quocumque Rectores una conuenerint & doctores iuristarum & artistarum medicorumque simul coeant dumtaxat in primo gradu & honorationibus locis distinguantur et precedant post uero predictos in mediate in secundo gradu atque loco uolumus a predictis Rectorem ipsius Collegii subire & locari ita quod honoratior priorque locus semper sit post predictos Rectores scilicet iuristarum et artistarum rectoris ipsius Collegii: Mandantes dictis Rectoribus & aliis quibuscumque ad quos spectat quantum hanc nostram sanctionem & decretum seu statutum duraturum et ualiturum perpetuo sub pena nostre indignationis inuiolabiliter obseruent et fiant obseruari et in uoluminibus statutorum eorum uniuersitatum registrant & registrari faciant In quorum fidem et testimonium has nostras litteras publicas nostri consueti sigilli munere roboratas iussimus fieri. Dat. Bononiam in palatio apostolico die decimo septimo mensis nouemb: Millesimo quadringentesimo trigesimo sexto Indictione quartadecima Pontificatus uero sanctissimi in christo patris et domini nostri domini Eugenii diuina prouidentia pape quarti Anno sexto.

Quod anno quolibet debeat celebrari anniuersarium pro anima domini petri de fias Cardinalis hispanie hic disponitur statutum

Via enim in officio gratitudinis illis sumus obligati. a quibus beneficia liberaliter Recipimus et ne in uitium ingratitudinis ac sapientis sententiam incidamus qui in pueribus sic dat ingratus unus miseris omnibus nocet Malignos fieri maxime docent ingrati Re uera beneficioque memoria fragilis est iniurie uero tenax Ac senece de beneficiis libro primo Inter plura maxima uitia nihil est frequentius quam ingratitudo animi Non minus etiam Quintiliani causa. XXiiii. non est iustior dolor quam beneficii sui perdidisse rationem. Volentes igitur aliquid retribuere pro accepto beneficio a bona memoria Domino petro de fias Cardinali hispanie vulgari nuncupato propter quod hoc Collegium nimium depauperatum in usus et alius debitis ualde oppressum ad maximam peruenit Reuelationem Et ne ut ex nostra ingratitudine alii maligni fiant: Rector et scolares dicti Collegii ordinarunt ut singulis annis die penultima in uespis et ultima decemb. in missa Anniuersarium pro anima eiusdem deuote celebraret presentibus ibi dictis Rectore et scholaribus ac capellanis dicti Collegii Facta fuit dicta ordinatio die ultima decembris Anno a natiuitate domini Millesimo quadringentesimo uigesimo tertio

Impressa fuerunt hec statuta Bononie Anno. Mccc. lxxxv. die xxviii. ianuarii Rectore dicti Collegii magnifico ac nobili uiro Domino Iacobo molon medico Excellētissimo. Laus deo: Semp.
ex carignea cesaragustana diocesis oratio

IXTVS Episcopus seruus seruorum dei. Ad perpetuam rei memoriam
 Regimini uniuersalis ecclesie meritis licet insufficientibus p̄siden-
 tes illos qui litterarū studiis indefessa cura & solitudine insistant
 ut sapientes effici .et eorū ingeniis celesti quodam rore resplis mo-
 res hominum dirigere iura interpretari & pandre .& tam publicas q̄ priuatas
 res bene & salubriter gubernare ualeant oportunis auxiliis liberaliter confoue-
 mus. Et huius que pro eorū comodo & quiete p̄uide p̄cessisse cernunt ut illibata
 p̄durent nostri adiciamus muniminis firmitatem. Sane sicut accepimus oli bōe
 m̄orie Egidius Ep̄us sabinē. fondator collegii scolarium hispanorum nun-
 cupati uniuersitatis studii Bononiē. in illius fundatione & statutis int̄ alia uo-
 luitq; ad ipsum Collegium triginta paupes scolares ex hispania largo sūpto uo-
 cabulo p̄ut continet omnia Regna ultra montes Esperie consistentia oriundos
 p̄adipiscēda scientia in diuersis facultatibus admittērentur. quorū .xxvi. p̄
 in castelle: et tres p̄ in Aragoniā: ac unus p̄ in portugalie. Regnis consistentiū
 ecclesiatarum quarūdam tunc expressarum. Prelatos et capitula ad loca dicti Col-
 legii pro tempore uacantia p̄sentari d̄berent. presentatores ipsos in domino d̄
 p̄cando ut illos quos mittere d̄bebant mitterent d̄ ciuitatibus uel diocesis eo-
 rum p̄priis oriundos si illos habere possent habiles ad scientiā. Ita tamen ut si
 mitterent oriundi aliund̄ recipentur dummodo forent d̄ locis intra limites pre-
 dictos oriundi quodq; p̄tor & consiliarii dicti Collegii p̄ tēpore existentes
 ac totum Collegium cōmuniter uel diuissim contra fundatiōē & statuta eius
 facere uel uenir aut ea modificare corrigere uel mutar aut eis q̄cūq; d̄trahere seu
 addere uel sup̄ illis uel aliq̄ pre eorū nisi in q̄tum statuta ipsa p̄mitterent. & in
 damnum dicti Collegii q̄cūq; facer uullatenus ualerēt eēq; eis sup̄ his omnis ad
 emptā potestas. et q̄ d̄ind̄ dilectus filius Petrus d̄ leon tunc Rector et Consi-
 liarii qui etiam tūc erant dicti Collegii et statuta p̄dicta seruare: ac illoz Reno-
 uationem seu mutationem p̄ se uel alium modo aliquo nunq̄ p̄curare et illi n̄
 consentire p̄po iuramēto p̄miserant p̄uide attendētes q̄ nonnulli ex p̄latis Et
 capitulis ecclesiāz predictarum pleiūq; scolares aliund̄ q̄ ex p̄pis eorum Cui-
 tatibus. Et dioc: et nōnūq; etiā nō ex Regnis in quibus Ecclesie ipse site sūt ori-
 ūdos ad loca huiusmodi p̄sentabant in dicti Collegii ac scolarium predictorū
 iacturam et p̄iudiciū non modicum ac grauamen. Et cum plures alii d̄ dictis
 Castelle aragoniæ et portugalie Regnis oriundi a suis p̄latis et capitulis imple-
 to iam eorum numero sup̄dicto p̄ferari non possent aliqui ex eisdem Regnis
 quorum numerus impletus erat oriundi anhelantes Collegium p̄dictum intra-
 re precibus Et impunitatibus p̄ Prelatos et capitula Ecclesiāz aliorum Re-
 gnorum quōum numerus impletus non erat ad loca p̄dicta p̄sentari p̄curabāt
 et sepe falsos titulos adducētes p̄ fauores et uias sinistras dictum Collegium
 conabant intrate quorum etiam aliqui Recepti compra tandem uetitate a pre-
 dicto Collegio expulsi fuerunt ex quo plurima scandala et discordiæ inter Sco-

lares eiusdem oriebantur p̄factumq; Collegium magna dāna prulerat & maiora
pati uerisimiliter formidabat ex premissis et aliis rationabilibus causis ad id
eos mouentibus cum uoluntate auctoritate et d̄creto dilecti filii Alexandri d̄ lō
garis. Canonici Bononiē. Venerabilis fratris nostri Philippi Ep̄i portuē. qui
ecclesiae Bononiē. ex concessione & dispensatione apostolica p̄esse dinoscitur
& illis ratione p̄facti Collegii uisitor existit ac specialem curam habet iuxta
fundationem p̄dictam in spiritualibus Vicarii generalis. inter cetera statuerunt
constituerunt & ordinarunt. q̄ nullus p̄ aliquem ex Prelatis & capitulis p̄fac
tis ad loca huiusmodi p̄ tēpore uacantia p̄sentari posset. nisi oriundus eēt d̄ re
gno in quo p̄ tempore presentantium Ecclesia sita foret. aliogn p̄sentatio ad
missio & Receptio si que fierent & inde p̄ tempore secuta nullius penitus essent
momenti p̄ut in quodam publico instrumento desuper confecto dicitur plenius
contineri: Nos igitur p̄facto Collegio cuius suffragiis q̄ plurimi ex Regnis
p̄dictis enutriti quorum praeclara ingenia facultatum defectu forsan sorduisse
euaferunt in uiros doctos & eorū scientia ac doctrina orthodoxe fidei. & Roma
ne ecclesiae aquae eiusdem Ecclesie deuotissima semper fuit hispanice natio
ni plurimum utiles extiterunt et existunt. ac deinceps alios euafuros et futuros
esse non dubitamus opem ferr̄. et illius p̄ tempore scolarem quieti et tranqui
litati consulere pium et meritorium reputantes ac eiusdem Collegii diuturnā
conseruationem exoptantes motu p̄prio nō ad illius & ceteris et scolarem uel al
terius p̄ eis nobis sup̄ hoc oblate petitionis instantiam sed de nostra mera uo
luntate et deliberatione. Petri Rectoris et consiliarioꝝ Statutū cōstitutionem
et ordinationem huiusmodi ac illa concernentia omnia et singula in dicto instru
mento cōtenta necnon quēcūq; inde secuta auctoritate apostolica tenore p̄es
sentium approbamus et confirmamus. ac presentis scripti patrocinio cōmuni
mus sup̄plentes omnes et singulos defectus si qui forsan interuenerint in eis d̄e
Et nihilominus dilectis filiis Priori monasterii Sancti michaelis del Bosco per
priorē soliti gubernari extra muros Bononiē. et Archidiacono ecclesie bonon̄
ac officiali bonon̄: p̄ apostolica scripta mandamus q̄tinus ipsi uel duo aut unus e
orū p̄missa ubi et q̄do opus fuerit et desuper fuerint legitime iquisite solemniter
publicantes ac illis quoq; int̄erit sup̄ his efficacis p̄tectionis et defensionis p̄
sidio assistentes faciant auctoritate nostra. Petri Rectoris Et consiliarioꝝ statu
tum p̄dictum nostra approbatione munitum huiusmodi p̄ Ep̄iscopos capitula
Rectorem Consiliarios et scolares p̄dictos firmit̄ obseruari. nō p̄mittētes quem
piam in dicto Collegio cōtra dicti statuti tenorem & cipi uel admitti. Contradic
tores auct̄itatē nostra appellatione postposita cōpescendo Non obstantibus
constitutionibus et ordinationibus apostolicis necnō sup̄dictis Et aliis ipsius
Collegii fundatione statutis et cōsuetudinibus quibus etiam si iuramento con
firmatione apostolica uel quauis firmitate alia Roborata sint hac uice dumtaxat
eis alias in suo Robore p̄mauimus specialit̄ et exp̄sse derogamus. Con

trariis quibuscūq. Seu si prelati Capitulis Rectori consiliariis & scolariis p
dictis uel quibuscūq. aliis cōmuniter uel diuina a sede apostolica indultum exi
stat quod interdici suspendi uel excommunicari non possit per litteras apostolicas
non facientes plenam et expressam ac de uerbo ad uerbum de idult o huiusmo
di mentionem Nulli ergo omnino hominū liceat hanc paginam nostre appro
bationis confirmationis cōmunitōis suppletionis mandati & derogationis
infringere uel ei ausu temerario contraire Si quis autem hoc attemptare pre
sumpserit indignationem omnipotentis dei ac beatorū Petri & pauli apostolorū
eius se nouerit incursum. Dat. Romae Apud Sanctum petrum: Anno incar
nationis dominice. Millesimo q̄dringentesimo septuagesimo quarto Kls octo
bris. pōnitatus nostri Anno Quatro. 1474

Hec bulla fuit impetrata et obtenta tempore prudentissimi uiri domini Petri
de loduegña Rectoris huius almi collegii ex memoranda hispalensi oriundi.

Ora p solucione uisitacionis p Episcopum bononiensem uel eius uicariū
fienda in Collegio q̄ olim habebant dicti uisitatores quolibet anno quo uisita
bant libras sexdecim Rector et scolares qui tunc erant obtinuerunt bullā a pa
pa Nicolao quinto q̄ nō daretur p̄dictis uisitationibus nisi secundum q̄ statuta
mandabant. s. t̄m q̄tum sibi dabatur ab aliis monasteriis sibi subiectis bonon:
sub pena scomunicacionis late sententie tā dantibus q̄ recipientibus. Sed q̄ fe
re nunc omnia monasteria sunt exempta preter monasteria monialium que mo
dicum uel quasi nichil soluunt cum non uisitent cum illa solepnitate. ideo Re
ctor & scolares dubitauerunt q̄tum deberent soluere p̄dictis uisitationibus &
ne iucurrerent sententiam excommunicationis supplicauerunt. S: P: Pium. n. ut
mandaret declarari. Qui scripsit breue domino Angelo. f. f. S. ciucis in iherusa
lem presbitero cardinali Bononie legato ut habita diligenti informacione hoc
declaret put circūspectioni sue melius uisum fuerit. Qui dictus dominus lega
tus habita uera informataione de p̄dictis omnibus circumspectis declarauit &
mandauit q̄ Scolares debeant dare Episcopo Bononiensi uel eius uicario quoli
bet anno quo uisitauerit duos ducatos aureos largos. Hoc actum est coram Ka
rolo notario collegii die sextadecima mensis septembris indicōe decima anni:
Mccccxii. Bulla & breue de hoc sunt in capla comuni.

Ludouicus Rector Collegii hispanorum.

A

Arma sine licentia rectoris scolares non debent portare	a car. xxiii
Aniuersarium p anima. R. D. petri de frias benefactoris	a car. xxvi
Aniuersarium pro anima. R. d. egidii car. et domini nostri	a car. vii

B

Bona collegii si ultra expensas ordinatas supsint qd sit faciendum	a car. xvi.
Bona colle. qdo possunt comodari uel mutuari et qbus	a ca. xxiiii
Bibere scolares post prandium qua hora debent	a car. Xi

C

Consiliiarii non possunt resistere rectori petenti pecunias	a car. VII
Collegium comodo nominetur domus hispanica	a car. ii.
Capella existens in colle: sub uocabulo sancti clementis nominetur.	a car. ii
Consiliiarii quod debent ee et qliter eligantur	a car. ii e a ca. xiii
Capellani unde esse debent et de eorum receptione & coreptione	a car: vi.
Capellani qualiter se debent habere circa diuinum officiu	a car: VI
Castaldus quis debet ee et de eius officio	a car: viiii
Cocus & subcocus debent esse in collegio	a car. iX
Canaparii debeut esse duo: unus in collegio alter extra	a car. viiii
Carnes uel pisces & alia debent dari pro esu & qtum	a car. XI.
Camerarum assignatio & earum mutatio comodo fiat & quando	a car. xiii:
Confirmatio Rectoris quando et per quem fiat	a car. xiii.
conuiuare ad prandium quas personas scolares possunt	a car. xv.
custodiri per quem debeat domus & libreria	a car. Xviii & a. c. xv
cathedra collegii p quos debet regi et de electione regentis	a car. xvii
confiteri quando debent scolares et peua non confitentium	a ca. XVii
custodia librorum et liberie	a c. XViii
collegium in quo tenetur illis de sanguine: d. exidii	a c. XViii
consiliiarii si in penis nolunt dare uocem qualiter puniantur	a car: zz:
canapam non debent scolares intrare et comodo possunt et coquina	
intrare cum licentia Rectoris	a ca. xxiiii
cardinalis hispanus et de regno castelle est protector et si	
cardinalis Rome talis non tuerit est qui fuerit sabinensis	a ca. XXV
collegium comendatur bononiensi & gmini	a c. XXV
concordia est ponenda inter nstantes	a car. xiii

D

Dubium si aliquod emerferit super habundantia domus	
uel istorū statutorum	a car. decima sexta
Debita collegii per quos debent recuperari	a car. uicesima qrra
Diminutio salariorum et scolariū qdo debet fieri	a car. decima septima
Disputare debent scolares	a car. decima septima

E

Ecclesie et persone que presentant scolares	a car undecima
---	----------------

Electio rectoris et consiliariorum	a car. decimatercia
Electio sindicorum	a car. decima quarta
Examen si aliquis scholaris intrauerit quid sit fiendum	a car. quinta
Electio regentis cathedram in Collegio	a car. decima septima

F

Forma receptionis scholarium	a car. tertia
Famuli domus quot debent esse & de eorum officiis	a car. nona
Furtum qui comisserit qua pena puniatur. et in libreria	a car. xii. e a car. xvi.
Fornelli debent fieri in coquina	a car. uicesima quarta

I

Iconomus pot mutare pecunias suas & domus de licen- tia Rectoris	a car. septima:
Iconomus qs possit ee. et d eius rceptione & iuramento & d eius officio	a car. vii.
Infirmaria esse debet & de prouisione infirmorum	a car. duodecima
Iuramentum quod prestare debent scolares an electionem g. toris	a car. xiii.
Iuramentum post confirmationem Rectoris p scolares fiendum.	a car. xii.
Instrumenta collegii qualiter conseruentur	a car. decima quinta
Iuramentum quod prestant scolares tempore rceptionis	a car. uicesima

L

Liber officialium qualis sit	a car. nona
Legere qui debeant & quam lectionem dum comeditur	a car. decima
Licentia qdo et p quo sit danda scolans uolentibus se absentare	a car. xix.

M

Missam qui non audiuit et qliter sit dicenda. et quot sut misse in die dicende & d pena non audientium	a car. vi. & a car. vii
Matutinos debent audire scolares et quot in anno	a car. septima
Medicum debet habere Collegium et salariatum	a car. duodecima
Missam forenses possunt audire in collegio	a car. decima septima:
mulierem qui intromissit in collegio qua pena puniatur	
et mulier que et qdo possit ee i collegio	a car. decima septima
mutuare quando Collegium potest aliquid et quibus	a car. uicesima quarta.

O

Officium diuinum qliter debet dici	a car. vi et a car. vii.
Officium quale debent dicere scolares p animabus. D. cardi.	a car. uicesima.

P

Procuratoris rceptione et de eius officio et expulsioue	a car. septima
Prandere et cenare qua hora debent scolares	a car. decima
Portiones que dantur et quando debent duplicari	a car. undecima.
Porcos debet habere collegium et quot	a car. undecima.
Prouisio Rectoris et scholarium circa uestes et salaria et aliorum	a car. undecima
Predicari quis debeat et qdo in collegio.	a car. decima septima:
Pecunie qualiter conseruentur	a car. decima quinta.

Porta quo tempore claudatur & uenientes ipsa clausa q̄	a car. decima nona
pena puniantur	
Pena eorum qui recedunt p̄ fenestras uel nocte a collegio se absen.	a car. xix
Periurium nullus scolaris incurit nisi in casibus exp̄sis	a car. decima nona
Possessiones q̄do et per quos debēt uisitari	a car. uicesima prima.
Pena dicentium uerba diffamatoria de alio uel facientium facta	a car. xxii
Pena quando relinquitur arbitrio Rectoris et consiliiariorū	a car. xxii
Pena illorum qui dixerunt se audiuisse de alio aliquā infamiam	a car. xxiii
Pena eorum qui fouent delinquentibus	a car. xxiii
Pena eorum qui portant arma: uel cum eis percutiunt. uel extrahūt	a car. xxiii
Pena eorum qui accipiunt lignum uel aliud animo socium offendēdi	a car. xxiii
pena eorum qui sine armis p̄cedunt ad uerba et ueibera	a car. xxiii
pena murmurantium de penis impositis per Rectorem	a car. xxiii
pena ludentium ad rasilos	a car. xxiii
pena pulsantium instrumenta	a car. xxiii
pecunie que extrahuntur de archa cui consignentur	a car. vii.
pecunias quando Rector uoluerit: consiliiarii an possint ei denegare	a car. vii.
pena intransium in canapam uel coquinam.	a car. xxiii
possessiones nemo p̄t sine licentia Rectoris uisitare et de pena con	
trafacientium:	a car. xxiii
pena Rectoris nō seruātis statuta uel nō faciētis seruare	a car. uicesima quarta.
prorector collegii in curia quid sit ex cardinalibus	a car. uicesima quinta
pueri non habent uocem in collegio uel in quibus habēt	a car. duodecima
papa mandauit ista statuta facere	a car. prima
presentatio scoliarum per quos fiat!	a car. secunda

R

Rector quando uult pecunias pro expensis domus consi	
liarii non debent eas sibi negare	a car. septima:
Receptio scoliarum comodo fit	a car. tertia
Reditus Collegii q̄do possunt & per quem uendi	a car. duodecima
Rector quid potest facere cū cōsiliariis siē aliis scolariis	a car. duodecima
Rector qualiter elligatur	a car. decima tertia
Rector quando debet de factis p̄ ipsum et consiliiarios	
Racionem redere	a car. decima quarta
Rector nullus potest esse uel uice in nniuersitate bon.	a car. decima septima
Reditus Collegii si a reuenerunt quid sit agendum	a car. decima octaua.
Rector si male seruat statuta uel facit seruare q̄ pena. p:	a car. uicesima quarta
Reditus si sup̄sunt quid sit agendum.	a car. decima sexta
Rector q̄do possit accusari de penis male impositis circa scolares	a car. uicesima q̄rta

S

Scolars quot debent esse & q̄ admissus ad unam facultatem non	
se transferat ad aliam	a car. secunda

Scolares in quibus debent esse fundati ante q̄ admittantur	a car. iiii.
Scolaris non debet admitti qui h̄r. l. flor̄ ex redditibus in anno	
Scolares per quod tempus debent esse in collegio & quid sit agēdū si	
Scolaris intrauerit examen	a car. v.
Scolares qualiter se debent habere circa officium audiēdū & dicēdū	a c. vi e vii.
Scolares quando sint mittendi ad possessiones.	a car. ix.
Salarium Rectoris et aliorum de collegio circa omnia	a car. xi.
Statuta non possunt modificare uel contra ea uenire scolares	a car. xii.
Sindici quando debent eligi et de eorum officio	a car. xiiii
Scripture Collegii qualiter conferuntur	a car. xv.
Scolares debent audire lectiones et disputare	a car. xvii
Scolares si absentauerint se a collegio sine licentia quid agendum	a car. xix
scolares non debent esse multum pauperes	a car. xx
scolares qualiter debent esse circa mores et habitum	a car. xxi
scolares quando possunt querelare de penis sibi impositis	a c. xxiii.

V

Vinum qualiter debet scholaribus dari	a car. undecima
Vocem in collegio in quibus casibus pueri nō habent	a car. duodecima
Visitare collegium qui debeant & quando et de eorum pu nitioe et quādo ultra uisitationem habeant ius et pos, sint aliquid in collegio facere & scolares punire & quando non ipsi uisitatores	a car. xxi & xxiii
Visitatores si aliquid uolunt facere ultra id quod hic eis conceditur quid sit faciendum;	a ca. .XXI. & .XXIII

Et sic habemus finem tabule huius opis
Deo fauente.

[Bologna 1485: cfr. 4. Matter weiter oben]

Verwand 1515!

41

2^a

Inc. lat.

1468

LIBER

ST. THOMAS

ALMA MATER

STUDII

BONONIENSIS